

Reykjavík

Umsókn til skipulagsfulltrúa

Umsókn móttokin

21. July, 2025

Einkvæmt auðkenni: 6e98e4dc-c646-4610-bec5-06a712d1f559

Almennar upplýsingar

Veldu annað hvort

Umsækjandi er fyrirtæki

Kennitala fyrirtækis

5008100410

Fyrirtæki

Nýr Landspítali ohf.

Netfang

Er um fjöleignarhús að ræða?

Nei

Greiðandi

Er greiðandi sá sami og umsækjandi?

Nei

Veldu annað hvort

Greiðandi er fyrirtæki

Kennitala fyrirtækis

5008100410

Fyrirtæki

Nýr Landspítali ohf.

Netfang greiðanda

Svæði og deiliskipulag

Heimilisfang / Íóðaheiti

Borgarspítali - LSH Fossvogi - Fossvogsblettur -1840

Umsækjandi

Hefur kynnt sér gildandi deiliskipulag

Erindið

Erindið fjallar um

Breyting á deiliskipulagi

Stutt lýsing á erindi

Um er að ræða deiliskipulagsgerð vegna uppbyggingar á nýju geðhúsi sem skv. forathugun skal vera 24.000 fm. (óvissumörk -15% +20%). Gert er ráð fyrir að húsið verði með inngarða, endurhæfingarlóð og mest á tveimur hæðum. Húsið, lóðin og umhverfi er hluti af batamiðaðri meðferð sjúklinga. Skipulagslýsing Reykjavíkurborgar er unnin í samræmi við forathugun NLSH ohf. Þá hefur Reykjavíkurborg (Efla) gert skissustúdíu á svæðinu.

Hefur verið haft samband við veitufyrirtæki?

Nei

Fylgigögn

Uppdrættir

-

Bréf til umsækjanda/hönnuðar

Ge__j_nusta LSH _erindi st_rih_ps til Reykjav_kurborgar 25.11.2024.pdf

Greinagerð

Ge__j_nusta LSH n_bygging Forathugun september 2024.pdf

Umsagnir s.s. Minjastofnunar Íslands o.fl.

-

Önnur gögn

-

Borgarspítalareitur - geðsvið LSH í Fossvogi

September 2025

Skipulagslýsing

Inngangur

Deiliskipulagslýsing þessi nær til breytingar á gildandi deiliskipulagi Borgarspítala, staðgreinir 1.840, samþykkt í borgarráði 17. nóvember 1973. Breytingin felur í sér að deiliskipuleggja reitinn sunnan og austan núverandi Borgarsjúkrahúss / Landspítala í Fossvogi undir nýtt geðsvið LSH með áherslu á fremstu gæði varðandi allan aðbúnað og upplifun fólks við útfærslu sérhæfðs geðsjúkrahúss fyrir starfsmenn, sjúklinga og gesti þeirra.

Staðsetning og afmörkun

Skipulagssvæðið afmarkast af Háaleitisbraut til vesturs, suðurjaðri Borgarspítalans til norðurs, núverandi íbúðabyggð við Markarveg og Kjarrveg til suðurs og Álftalandi til austurs. Landið hallar frá norðaustri til suðvesturs og er mesti hæðarmunur um 12 m. Íbúðabyggð sunnan og austan við reitinn einkennist af lágreistum einbýlishúsum og rað- og parhúsum. Borgarspítalinn, sem hefur sett afgerandi svip á Fossvog og Fossvogsdal allt frá vígslu um miðjan 7. áratuginn, er norðan við svæðið. Reiturinn er u.þ.b. 57 þ.f.m. að stærð.

Viðfangsefni

Vinna þarf deiliskipulag fyrir reitinn undir þarfir sérhæfðs 20 þ.f.m. sjúkrahúss sem veitir nútíma geðþjónustu með tilheyrandi þjónustueiningum í samræmi við nýjustu þarfir og stöðluð viðmið. Mikilvægt er að skilmálar deiliskipulags taki tillit til núverandi spítalabyggingar og eins aðliggjandi íbúðabyggingar hvað varðar nálægð, hæðakóta og yfirbragð bygginganna. Lýðheilsu- og náttúrusjónarmið verði í forgrunni hvað útfærslur varðar.

Tengsl við aðrar áætlanir og stefnur

Í gildi er Aðalskipulag Reykjavíkur 2040, samþykkt í borgarstjórn Reykjavíkur þann 19. október 2022 og birt í B-deild stjórnartíðinda þann 18. janúar 2022. Samkvæmt gildandi landnotkun er reiturinn skilgreindur sem íbúðasvæði, ÍB31, nánar tiltekið svæði nr. 55 fyrir nýja íbúðabyggð (Mynd 3, og töflu 3.1.). Breyta verður landnotkun gildandi aðalskipulags í samfélagsþjónustu (S) sem heimilar starfsemi á sviði heilbrigðismála, hjúkrunarheimila og stofnana. Skipulagsvinnan verði

samtvinnað stefnu um samgönguskipulag sem gengur út á samspil landnotkunar og vistvænna samgangna. Stefnan byggir undir breyttar ferðavenjur um leið og dregið verður úr bílastæðakröfum. Hún nær einnig til hönnun göturýma og umbóta sem varða almenningssamgöngur, hjólréiðar og gangandi vegfarenda að reitnum.

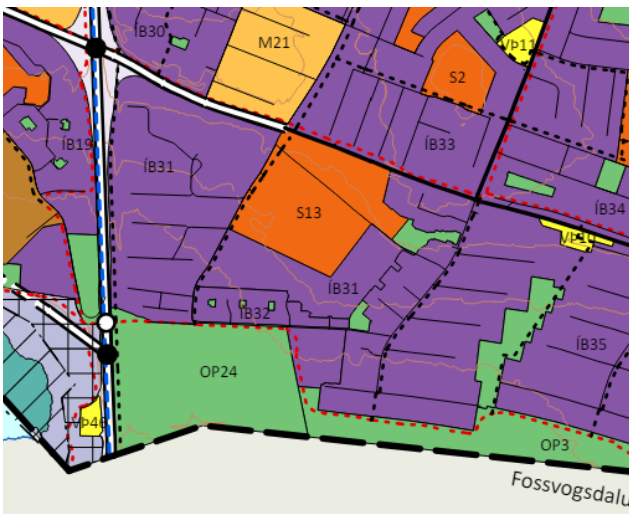
Á Borgarspítalareit (S13) er - sbr. stefnu og viðmið aðalskipulags um þéttleika byggðar og byggingarmagns í kafla 4 - gert ráð fyrir starfsemi á sviði heilbrigðismála, hjúkrunarheimila, verslunar og þjónustu, stofnunum og íþróttamannvirkjum. Við gerð gildandi aðalskipulags var sem fyrr segir gert ráð fyrir landnotkun á jaðri svæðisins til suðurs og austurs í formi íbúðarbyggðar þar sem þéttleiki nýrrar byggðar tæki almennt mið af yfirbragði núverandi byggðar og nýtingarhlutfalli aðliggjandi íbúðalóða, sbr. ákvarðanir þar um í hverfis- og/eða deiliskipulagi. Mikilvægt er að nýr húsakostur nýs geðsviðs taki mið af næstu nágrannabyggð, t.a.m. fjarlægðir, þegar haft er í huga að fyrirferð byggingamassa geðsvis verður meiri og stórkornari en íbúðabyggðar.

Stærð reitsins er 8,8 ha. Endanleg niðurstaða um þéttleika og fyrirkomulag bygginga, bæði innbyrðis og í samhengi við næsta umhverfi sitt, m.a. uppbot og hæðakóta, verður ákvörðuð í deiliskipulagi. Einnig skal byggja á eftirfarandi áætlunum og stefnum:

- Vegvísir að vistvænni mannvirkjagerð 2030
- Aðgerðaráætlun Reykjavíkurborgar í loftslagsmálum árin 2021-2025
- Græna planið, stefna Reykjavíkurborgar til 2030

Umhverfisáhrif áætlunar

Gerð deiliskipulags verður litið til fjölbreyttra umhverfisþátta eins og ásýndar, landnotkunar, loftgæða, samfélags, mengunar, ónæðis, aðgengis, vindafars og skuggavarps. Markmið skipulagsáætlunar er að lágmarka kolefnisspor uppbyggingar með því að gera kröfu um LCA greiningar samhliða hönnun, sem lagðar verði til grundvallar ákvarðanatöku svo lágmarka megi kolefnisspor uppbyggingar. Hanna skal og byggja vistarverur nýs geðsviðs með bæði gæði og vistvænleika að leiðarljósi með hönnun sem uppfyllir allar kröfur, jafnt sérhæfðar sem snúa að geðþjónustu og altækrar, þ.m.t. aðgengi fyrir hreyfihamlaða, ásamt nýjustu faglegri þekkingu á vistvænum byggingaraðferðum og byggingarefnum.

Aðalskipulag Reykjavíkur 2040

Borgarspítalinn í Fossvogi

Meginmarkmið og áherslur

- Nýbyggingar nýs geðsviðs og helstu aðkomur falli vel að nærliggjandi byggð og styrki ásýnd svæðisins.
- Skipulag vegna uppbyggingar á heildaraðstöðu nýs geðsviðs á reitnum snúi jafnt að nýbyggingum sem garð- og dvalarsvæðum þar sem hluti þeirra gætu nýst næstu nágönnum og gestum á leið um Fossvogsdal, þ.e. við jaðar nýbygginga og næstu byggðar.
- Áhersla verði á góðar göngu- og hjólatengingar að svæðinu og um reitinn, mögulega að huta þvert á eða á milli nýbygginga.
- Tengingar til nærliggjandi svæða og hverfa og aðgengi fyrir öll skal vera til fyrirmyndar.
- Að semsetning bygginga og tenginga bjóði uppá fjölbreyttni og uppbrot sem tengist jafnt góðum inni- og útirýmum, á jarðhæðum, inngörðum og svölum.
- Vinna skal dagsljósagreiningu svo fullnægjandi dagsbirta innan byggingamassa verði tryggð.
- Nýbyggingar myndi skjólgóð og sólrík útisvæði með fjölbreyttum gróðri og lífríki og fjölbreyttum möguleikum til útiveru sem byggi undir samveru og samskipti.
- Vinna skal skuggavarpsgreiningar svo góð birtuskilyrði aðliggjandi svæða verði tryggð, og yfirbragð núverandi byggðar og sjónásar og lykilkennileiti, náttúruleg og manngerð haldist, sbr. kafla 3.6. í AR2040.
- Við landmótun svæðisins skal nýta það jarðefni sem fæst þegar grafið er fyrir húsgrunnum til að lágmarka að jarðefni sé ekið burt.
- Yfirborð reitsins verði sem mest gegndræpt enda jarðvegur til staðar, að blágrænar ofanvatnslausnir af háum gæðum verði útfærðar svo tryggja megi að fjölbreytt gróðurfar og lífríki fái þrifist.

- Hafa skal náð samráð við Vegagerðina vegna umferðargreininga og umferðasköpunar ásamt fyrirkomulagi tenginga við stofnhjólástíga og áhrifa á stofnvegi þar sem reiturinn liggur ekki að stofnbraut.
- Kortleggja núverandi trjágróður og setja upp markmið um að núverandi trjágróður nýtist við uppbygginguna eins og kostur er.
- Við hönnun nýbygginga geðsviðsins, jafnt forma, uppbrota t.a.m. gluggaskipan, og efnisvals, verði tekið fullt til arkitektúrs Borgarspítalans. Þetta stærsta höfundarverk fyrrum húsasmíðameistara Reykjavíkur, Einars Sveinssonar, skipar verðugan sess í borgarinnréttingunni sökum ríkra karaktereinkenna og miklvægs kennileytis í borgarlandinu sem mun augljóslega setja afgerandi svip á skipulagsreitinn.

Minjar

Gerð var byggðakönnun fyrir Borgarhluta 5 - Háaleiti á vegum Minjasafns Reykjavíkur (Borgarsögusafns) árið 2014, skýrsla nr. 164. Samkvæmt henni eru engar heimildir um fornminjar á lóðinni.

Samráðs- og umsagnaraðilar

Samráðs- og umsagnaraðilar eru Skipulagsstofnun, Minjastofnun Íslands, Borgarsögusafn, Veitur ohf, Umhverfisstofnun og Vegagerðina en auk þess skal útfæra skipulagsgerðina í samráði við skrifstofu samgöngustjóra og borgarhönnunar og skrifstofu umhverfisgæða á umhverfis- og skipulagssviði Reykjavíkur, USK, auk skóla- og frístundasviðs Reykjavíkurborgar og Heilbrigðiseftirlits Reykjavíkur.

Umsagnir og athugasemdir er hægt að senda inn á skipulagsgatt.is á kynningartíma.

Skipulagsferlið

Tímasetning helstu verkáfanga og kynninga fyrir almenning:

2025

maí - september	Staðarvalsgreining unnin
ágúst - september	Skipulagslýsing unnin
september	Skipulagslýsing samþykkt í umhverfis- og skipulagsráði til auglýsingar
september	Skipulagslýsing auglýst opinberlega sbr. 40. gr. skipulagslaga og send skipulagsstofnun og öðrum hagaðilum til umsagnar
september	Breyta þarf gildandi aðalskipulagi vegna breyttrar landnotkunar
október - nóvember	Samantekt á athugasemdum kynnt ráðsmönnum í umhverfis- og skipulagsráði
	Vinna við tillögugerð breyts aðalskipulags og deiliskipulags hefst
nóvember - mars 2026	Skipulagsráðgjafar vinna deiliskipulagstillögu - niðurstaða kynnt ráðsmönnum
	Aðalskipulagsbreyting vegna landnotkunar auglýst samhliða deiliskipulagstillögu

2026

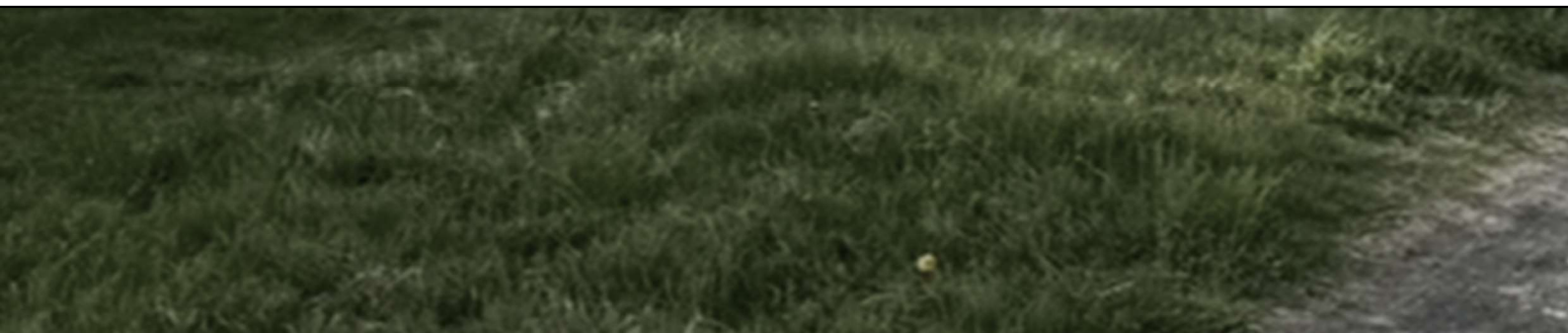
mars	Deiliskipulagstillaga kynnt ráðsmönnum ásamt fulltrúum NLSH og LSH
mars - apríl	Aðalskipulagstillaga og deiliskipulagstillaga samþykktar í umhverfis- og skipulagsráði til auglýsingar
	Deiliskipulagstillaga auglýst opinberlega skv. 40. gr. skipulagslaga og send skipulagsstofnun og öðrum hagaðilum til umsagnar
maí	Umsögn skipulagsfulltrúa varðandi athugasemdir kynnt í umhverfis- og skipulagsráði
júní	Breyting á deiliskipulagi samþykkt í umhverfis- og skipulagsráði og send skipulagsstofnun til fullnaðarafgreiðslu ásamt staðfestingu í B-deild stjórnartíðinda

GEÐÞJÓNUSTA NLSH - STAÐARVAL

Áfangaskýrsla - kostamat fyrir staðsetningar í Fossvogi

10.09.2025

KOSTAMAT

SKJALALYKILL

111705-SKY-001-V03

SKÝRSLUNÚMER / SÍÐUFJÖLDI

01/26

VERKEFNISSTJÓRI / FULLTRÚI VERKKAUÐA

Ingvar Jón Bates Gíslason
USK

VERKEFNISSTJÓRI EFLA

Sigurður Örn Jónsson

LYKILORD

Landspítali, geðdeild, geðþjónusta,
staðarval, kostamat, umhverfi,
umhverfispættir

STAÐA SKÝRSLU

- ☐ Í vinnslu
☐ Drög til yfirlustrar
☒ Lokið

DREIFING

- ☐ Opin
☒ Dreifing með leyfi verkkaupa
☐ Trúnaðarmál

TITILL SKÝRSLU

Geðþjónusta NLSH - Staðarval
Áfangaskýrsla – kostamat fyrir mögulegar staðsetningar

VERKHEITI

Geðþjónusta NLSH - Staðarval

VERKKAUÐI

Reykjavíkurborg, Umhverfis- og skipulagssvið (USK)
Skrifstofa skipulagsfulltrúa

HÖFUNDAR

Aron Geir Eggertsson
Hrafnhildur Brynjólfsdóttir
Sigurður Örn Jónsson

ÚTDRÁTTUR

Stýrihópur um skipulag framkvæmda við Landspítala og önnur sérhæfð sjúkrahús, hefur óskað eftir því við Reykjavíkurborg að lóðamál fyrir uppbyggingu nýs húsnæðis fyrir geðþjónustu Landspítala verði tekin til umfjöllunar hjá Reykjavíkurborg. Lagt er upp með að nýtt hús verði nýbygging og staðsett í innan við 5 km fjarlægð frá Landspítala við Hringbraut. Reykjavíkurborg hefur í framhaldinu skoðað tvær staðsetningar, annars vegar á lóð rétt sunnan við Landspítala í Fossvogi (Borgarspítalann) og hins vegar þar neðar í dalnum á lóð Ræktunarstöðvar Reykjavíkurborgar. Hér eru þessir kostir skoðaðir og bornir saman með tilliti til áhrifa uppbyggingar þar á umhverfið annars vegar og með tilliti til aðstæðna fyrir starfsemina hins vegar. Niðurstaða kostamatsins verður nýtt inn í frekara mat á þessum kostum innan Reykjavíkurborgar.

ÚTGÁFUSAGA

NR.	HÖFUNDUR	DAGS.	RÝNT	DAGS.	SAMÞYKKT	DAGS.
01	Aron Geir Eggertsson Hrafnhildur Brynjólfsson Sigurður Örn Jónsson	17.02.2025	Helga Magnadóttir	25.02.2025	Sigurður Örn Jónsson	03.03.2025
02	Aron Geir Eggertsson Hrafnhildur Brynjólfsson Sigurður Örn Jónsson	28.05.2025	AFHENT SEM DRÖG			
03	Aron Geir Eggertsson Hrafnhildur Brynjólfsson Sigurður Örn Jónsson	10.09.2025	Hrafnhildur Brynjólfsson	10.09.2025	Sigurður Örn Jónsson	10.09.2025

EFNISYFIRLIT

EFNISYFIRLIT	4
1 SAMANTEKT	5
1.1 Almennt	5
2 INNGANGUR	6
2.1 Almennt	6
2.2 Aðferðafræði við kostamat	8
2.3 Kröfur fyrir starfsemi geðþjónustu.	9
3 VALKOSTIR	10
3.1 B - sunnan Borgarspítala - Fossvogsblettur 13	10
3.2 F - Lóð Ræktunarstöðvar Reykjavíkurborgar - Fossvogsblettur 1	13
3.3 Menningarminjar	18
3.4 Hljóðvist, loftgæði, skuggavarp og truflun.	19
3.5 Samanburður valkosta - aðstæður fyrir starfsemi	20
4 MAT Á VALKOSTUM	23

1 SAMANTEKT

1.1 Almennt

Alls voru skoðaðir þrír valkostir fyrir nýja geðþjónustu Landspítala, tvær mögulegar útfærslur við Borgarspítalann og ein á svæði Ræktunarstöðvar Reykjavíkurborgar. Haldið var áfram með tvo af þessum valkostum, einn á hvorum stað.

Valkostur B á svæðinu rétt sunnan Borgarspítalans er mjög góður kostur. Breyta þyrfti aðalskipulagi því svæðið er ætlað fyrir íbúðarbyggð. Lóðin er eilítið fjær grænu svæði í Fossvogsdal en lóð Ræktunarstöðvarinnar og þarf að vinna meira í skjólmyndun og gróðri til að nálgast þau gæði sem nú þegar er að finna á lóð Ræktunarstöðvarinnar. Svæðið getur boðið upp á útsýni umfram kost F.

Valkostur F með geðþjónustu innan svæðis Ræktunarstöðvar mun hafa áhrif á gróður á reitnum, en gróðurúttekt getur leitt í ljós hvort mögulegt er að byggja upp án þess að skerða gróður sem hefur varðveislugildi. Lóðin er hluti af grænu svæði í aðalskipulagi en heimilt er að staðsetja samfélagsþjónustu á slíkum svæðum. Mjög gott aðgengi frá lóð að opnum og grænum svæðum í Fossvogi og grænt umhverfi er ríkulegt á lóðinni nú þegar. Lóðin er skjólbetri en kostur B, en birtu nýtur betur ofar í dalnum. Staðsetja þyrfti geðþjónustu innan reitsins út frá kortlagningu á umferðarhávaða. Loftmengun getur safnast saman í botni Fossvogsdals en þörf er á frekari athugun á því hvort það myndi valda truflun. Gróður, landhæð og byggð getur valdið skuggavarpi á lóðinni.

Að öllu sögðu þá eru svæðin bæði góðir kostir fyrir uppbyggingu geðþjónustu, hvort með sína kosti og galla.

2 INNGANGUR

2.1 Almenn

Stýrihópur um skipulag framkvæmda við Landspítala og önnur sérhæfð sjúkrahús óskaði eftir því í nóvember 2024 að Reykjavíkurborg tæki til umfjöllunar lóðamál fyrir uppbyggingu nýs húsnæðis fyrir geðþjónustu Landspítala. Tillaga um staðsetningu er sú að nýtt húsnæði fyrir geðþjónustu verði nýbygging sem byggir á nútímakröfum sem eru gerðar til meðferðarþjónustu á geðsviði, sé innan við 5 km frá starfsemi Landspítala við Hringbraut og ekki á lóð Landspítala við Hringbraut. Áætlað er að byggingarnar verði um 24.000 m² að gólfleti og að þörf sé fyrir lóðarstærð um eða yfir 20.000 m². Rétt er að hafa í huga að þessar stærðir eru gróflega metnar á þessu stigi málsins. Stýrihópur um skipulag framkvæmda við Landspítala óskaði sérstaklega eftir því að tveir kostir við Landspítalann við Fossvog yrðu skoðaðir. Stýrihópurinn og Nýr Landspítali ohf. (NLSH) óskuðu eftir því að Reykjavíkurborg ynni að yfirferð og greiningu þessa verkefnis um lóðamál og skipulagssvæði og að í framhaldinu, þegar val á lóð liggur fyrir, að ákvörðun verði tekin um deiliskipulagsgerð. Mikilvægt er að sátt náist um lóðarval og uppbyggingaráform, sem og afgreiðslu og samþykkt deiliskipulags, en samhliða og í kjölfarið myndi NLSH ljúka við frumáætlun og leita heimilda til að bjóða út hönnunarþjónustu. Áður hefur verið unnin forathugun á því að staðsetja geðþjónustu Landspítala á svæðinu við Hringbraut og var niðurstaða þeirrar athugunar að það væri ekki góður kostur.

Reykjavíkurborg hefur í framhaldinu skoðað þessar tvær staðsetningar, annars vegar á lóð rétt sunnan við Borgarspítalann og hins vegar lóð Ræktunarstöðvar Reykjavíkurborgar eilítið neðar í Fossvogsdal. Miðað er við að svæðin ráði einnig við 50% stækkun þjónustunnar þannig að koma megi fyrir allt að 36.000 m² gólfleti á 30.000 m² lóð. Hér eru því bornir saman innbyrðis tveir valkostir með tilliti til áhrifa þeirra á umhverfið annars vegar og hins vegar með tilliti til aðstæðna fyrir starfseminna. Niðurstaða kostamatsins verður nýtt inn í frekara mat á þessum kostum innan Reykjavíkurborgar.

Þessar tvær staðsetningar í Fossvogi sem skoðaðar eru fyrir geðþjónustu Landspítalans, eru báðar sunnan Borgarspítalans, sjá mynd 1.

- B Uppbygging geðþjónustu með nýbyggingum á svæði sunnan Borgarspítalans, á ómerktu svæði austan við Háaleitisbraut, að hluta til kennt við Fossvogsblett 13
- F Uppbygging geðþjónustu með nýbyggingum á Fossvogsbletti 1, innan svæðis Ræktunarstöðvar Reykjavíkurborgar

MYND 1. Valkostir um staðsetningu nýrrar geðþjónustu fyrir Landspítala.

Töluverð uppbygging hefur verið undanfarin 20 ár á þessu svæði eins og sjá má á meðfylgjandi loftmyndum frá 2005 (mynd 2 t.v.) og 2024 (mynd 2 t.h.). Veruleg uppbygging og þétting byggðar hefur verið á svæðinu, bæði í Reykjavík vestan og sunnan Borgarspítalans, og á Lundi í Kópavogi.

MYND 2. Loftmyndir af umhverfi Borgarspítalans frá 2005 og 2024. (skjáskot af Borgarvefsjá)

Í eftirfarandi kostamati eru valkostir um staðsetningu bornir saman með því að setja fram matsspurningar og svara þeim fyrir hvern og einn valkost, en þannig eru valkostir bornir saman bæði innbyrðis og við einhverja ytri mælikvarða.

2.2 Aðferðafræði við kostamat

Í þessari skýrslu er farið yfir tvo valkosti fyrir staðsetningu geðþjónustu NLSH. Fyrir hvorn valkost er lagt mat á þá umhverfispætti sem helst geta orðið fyrir áhrifum og jafnframt eru valkostirnir metnir og bornir saman m.t.t. aðstæðna fyrir starfseminna. Staðsetning hvors valkostar er sýnd á einföldu korti, byggt á þeim hugmyndum sem hafa komið fram. Kostamatið er skrifborðsúttekt og byggir á rýni á kostunum, þar sem matsspurningum er svarað, út frá fyrirbyggjandi gögnum í nánú samtali við fulltrúa verkkaupa. Viðbúið er að við frekari rýni komi fram nýjar upplýsingar sem geta gert kost álitlegri eða síðri.

Í eftirfarandi töflu er gerð grein fyrir þeim umhverfispáttum sem líklegt er að verði fyrir áhrifum, jákvæðum eða neikvæðum, og lagðar fram spurningar til að meta áhrif uppbyggingar á hvern umhverfispátt. Einnig eru settar fram spurningar til að meta aðstæður fyrir starfsemi geðþjónustu nýs Landspítala á viðkomandi stað. Matsspurningarnar eiga sér bakgrunn í íslenskum og erlendum stefnuskjölum á sviði skipulags- og umhverfismála, viðmiðum úr stefnu og umhverfismati aðalskipulags Reykjavíkur, íslenskum lögum og fleira mætti telja.

TAFLA 1. Umhverfispættir og matsspurningar

FLOKKUR	UMHVERFISPÁTTUR	MATSSPURNINGAR
Umhverfispættir	Menningarminjar	Eru sérstæðar fornleifar, búsetu- eða menningarminjar á svæðinu? Getur uppbygging tekið tillit til þeirra minja sem eru á svæðinu?
	Gróðurfar og fuglalíf	Hefur svæðið hátt verndargildi, m.t.t. gróðurfars og fuglalífs?
	Landslag og sjónrænir þættir	Mun uppbygging raska óröskuðu svæði? Er gengið á skipulögð græn svæði innan Reykjavíkur og aðgengi íbúa að þeim?
	Hljóðvist, loftgæði, skuggavarp, truflun	Mun hljóðstig/loftgæði fara umfram leyfileg mörk vegna umferðar? Hefur uppbygging á lóðinni áhrif á skuggavarp á nálægum lóðum?
	Samfélag	Gerir kosturinn ráð fyrir þjónustu sem hefur jákvæð áhrif á samfélag?
	Loftslag	Gefur staðsetning kostsins færi á lágmörkun á kolefnisspori vegna nýbygginga?
Aðstæður fyrir starfsemi	Fjarlægð frá LSH Hringbraut	Er svæðið innan 5 km fjarlægðar frá LSH Hringbraut og þá um leið viðunandi marka?
	Landþörf	Er möguleiki á nægilega stórra lóð fyrir starfseminna eða 20.000 m ² ? Er hægt að komast af með minni lóð en 20.000 m ² ?
	Útsýni	Býður lóð upp á tækifæri á útsýni t.a.m. yfir Fossvog og/eða græn svæði?
	Samgöngur	Eru góðar samgöngur að og frá fyrir gangandi, hjólandi, almenningssamgöngur og akandi?
	Aðgengi að grænu umhverfi	Er aðgengi að grænum svæðum í nágrenni lóðar til útivistar og næringar?
	Græn svæði innan lóðar	Eru möguleikar á mótun grænna svæða innan lóðar með möguleika á sól og skjóli?
	Mengun	Eru aðstæður á svæðinu ákjósanlegar m.t.t. hljóðvistar?
		Er hætta á loftmengun á svæðinu?
		Eru aðstæður á svæðinu ákjósanlegar m.t.t. birtuskilyrða?
	Landnotkun	Þarf að breyta aðalskipulagi?

Spurningum um hvern þátt er svarað með því að gefa einkunn samkvæmt litakóða, sem hér segir:

Umhverfisáhrif eru lítil eða engin / Aðstæður henta gefnum kröfum
Umhverfisáhrif eru í meðallagi / Aðstæður henta gefnum kröfum í meðallagi eða þarfnast frekari athugunar
Umhverfisáhrif eru talsverð / Aðstæður henta ekki gefnum kröfum

Litirnir endurspeglar einnig innbyrðis samanburð valkostanna og má lesa út úr þeim hvaða valkostur kemur betur út fyrir hvern umhverfisþátt. Ekki er lagt mat á mikilvægi hvernar spurningar og getur vægi þeirra verið mismunandi þegar kemur að því að meta hvaða staðir henta best og hverjir henta síður. Vægi spurninganna er því skilið eftir fyrir lesandann að meta.

2.3 Kröfur fyrir starfsemi geðþjónustu.

Áætlað er að byggingin verði um 24.000 m² að gólfleti og að þörf sé fyrir lóðarstærð um eða yfir 20.000 m². Gert er ráð fyrir að fótspor bygginganna sé um 12.000 m², samsvarandi tveggja hæða byggingum að jafnaði. Rétt er að hafa í huga að þessar stærðir eru gróflega metnar á þessu stigi málsins. Einnig skal líta til möguleika á 50% stækkun síðar, þ.e. lóðarstærð a.m.k. 30.000 m².

Hönnun bygginga og útisvæða þurfa að laga sig að landi, tryggja dagsljós og skýla fyrir vindum. Gera þarf ráð fyrir útisvæði á jarðhæð, bæði fyrir legudeild og dagdeild þjónustunnar.

Heildartími undirbúnings, skipulags, hönnunar og framkvæmda var í upphafi áætlaður um 5 ár og er markmið um að húsnaðið verði tekið í notkun árið 2029. Til að vinna að því markmiði er mikilvægt að ákvörðun um staðsetningu liggi fyrir eins fljótt og kostur er.

3 VALKOSTIR

Í næstu tveimur köflum er lýsing á valkostunum B og F. Þar á eftir er umfjöllun um menningarminjar, hljóðvist, loftgæði, skuggavarp og truflun þar sem fjallað er um báða kostina saman. Í lokakaflanum er umræða um samanburð valkosta með tilliti til aðstæðna fyrir uppbyggingu geðþjónustu.

3.1 B - sunnan Borgarspítala - Fossvogsblettur 13

Valkostur B er á um 57.000 m² svæði sunnan og austan Borgarspítalans, sem er nokkuð stærra en þeir 20.000 m² sem skilgreindir voru í þarfagreiningu fyrir geðþjónustuna. Hér er því svigrúm til að staðsetja meðferðarkjarna geðþjónustunnar vestarlega eða austarlega á svæðinu sem gefur ýmis tækifæri á útfærslu. Svæðið er í um 18-38 metra hæð yfir sjávarmáli, grasi vaxið með skjólbeltum og trjálundum. Afmörkunin á myndinni til hægri er skv. núverandi skilgreiningu USK, en á mynd 3 fyrir neðan má sjá með gráum fleti afmörkun skilgreinds uppbyggingarsvæðis sbr. Borgarvefsjá. Auk þessa skilgreinda uppbyggingarsvæðis er því gert ráð fyrir að nýta rúmlega 5.000 m² svæði við suðurhlið Borgarspítalans og um 20.000 m² austan við hann, en á móti er skilið eftir svæði næst núverandi byggð.

Núverandi lóð Borgarspítalans er til norðurs en áætlanir gera ráð fyrir að þegar nýr Landspítali verði risinn við Hringbraut þá flytji starfsemi Landspítalans alfarið úr Fossvogi á Hringbraut. Til vesturs er hverfi fjölbýlishúsa við Skógarveg og Sléttuveg, en þar eru íbúðir fyrir 60 ára og eldri, íbúðir á vegum SEM og DAS, Búsetaíbúðir, leiguíbúðir fyrir aldraða, hjúkrunarheimili, Sléttan með félags- og tómstundastarfi, dagdvöl Hrafnistu og fleira. Til suðurs er íbúðarhverfi með einbýlishúsum og lágreistu fjölbýli við Markarveg, Kjarrveg og Klifveg. Til austurs er íbúðarhverfi í Fossvogi við Álftaland með einbýlishúsum og lágreistu fjölbýli.

MYND 3. Valkostur B, neðan Borgarspítala. Gult er afmörkun svæðisins sem nú er til umfjöllunar (um 57þ m²), en grár flötur er afmörkun skilgreinds uppbyggingarsvæðis (um 43,5þ m²) skv. Borgarvefsjá (loftmynd af Borgarvefsjá).

Í aðalskipulagi Reykjavíkur er svæðið ætlað fyrir íbúðabyggð ásamt tilheyrandi opinberri grunnþjónustu, almennri verslun og þjónustustarfsemi og minni útivistarsvæðum. Breyta þyrfti landnotkun í aðalskipulagi í svæði fyrir samfélagsþjónustu, og sameina við reit Borgarspítalans.

MYND 4. Aðalskipulag Reykjavíkur skjáskot af skipulagssjá <https://borgarvefsja.reykjavik.is/skipulagssja/>.

Gróður og fuglalíf. Gróðurfar svæðisins er að mestu leyti gömul, framræst tún og er verndargildi gróðurs lágt. Búið er að gróðursetja tré í skjólbelti á hluta svæðisins, háar aspir meðfram Háaleitisbraut sem skerma svæðið af til vesturs, en birki, víðir og fleiri tegundir neðan Borgarspítala. Vistgerðarkort Náttúrufræðistofnunar skilgreinir allt svæðið sem L14.1 Þéttbýli og annað manngert land(<https://vistgerdakort.ni.is/>). Fuglalíf á slíkum svæðum er fáskrúðugt og hefur svæðið því lágt verndargildi m.t.t. gróðurs og fuglalífs.

Landslag og ásýnd. Svæðið er að öllu leyti mótað af athöfnum manna og er ekki hluti af skipulögðum grænum svæðum innan Reykjavíkur. Í aðalskipulagi er gert ráð fyrir byggð á þessu svæði.

Loftslag. Reiturinn gefur ekki mikil tækifæri til þess að draga úr kolefnisspori vegna nýbygginga. Með útfærslu væri þó mögulega hægt að samnýta einhverja af núverandi innviðum Borgarspítalans, s.s. bílastæði og aðkomuvegi.

Hér eru nokkrar lykiltölur fyrir valkostinn:

Valkostur B - nokkrar lykiltölur		
Heildarflötur *1	Lóðarstærð fyrir starfsemi *2	
57.000 m ²	20.000 m ²	(35% heildarflatar)
	30.000 m ²	(53% heildarflatar)
Landhæð á bilinu 18-38 m.y.s.		

MYND 5. Lykiltölur fyrir valkost B.

*1 skv. skjásmælingu á Borgarvefsjá (skilgreint uppbyggingarsvæði er um 43.500 m²)

*2 lóðarþörf skv. þarfagreiningu ásamt möguleika á 50% stækkun

Á mynd 6 er sýnt með táknrænum/skematískum hætti hvernig nýta mætti svæðið til að koma geðþjónustunni fyrir.

Hver appelsínugulur reitur er um 3.000 m² (55 metrar á kant) og rúmast um 19 slíkir reitir innan gula athugunarsvæðisins (19 x 3 = 57). Tæplega sjö slíkir reitir samsvara um 20.000 m² landrými og tíu reitir eru 30.000 m², sbr. tölur úr þarfagreiningu um stærð lóðar ásamt stækkunarmöguleika.

Ljósbláir og ljósgrænir fletir sýna svo tvö dæmi um hvernig mætti koma fyrir tveimur byggingum með 3.000 m² grunnfleti (fótspori) og fjórum byggingum með 1.500 m² grunnfleti. Miðað við tveggja hæða byggingar að meðaltali samsvarar það 12.000 m² fótspori, eða þeim 24.000m² gólfleti sem þarfagreiningin gaf til kynna.

MYND 6. Yfirlitsmynd sem sýnir 3.000 m² stóra reiti jafndreifða um svæðið ásamt tveimur tillögum að því hvernig mætti koma fyrir byggingum með 12.000 m² fótspori innan svæðisins eins og lýst er í textanum.

3.2 F - Lóð Ræktunarstöðvar Reykjavíkurborgar - Fossvogsblettur 1

Valkostur F er að koma starfsemi geðþjónustu fyrir á hluta um 100.000 m² stórs svæðis Ræktunarstöðvar Reykjavíkurborgar. Svæðið er fimm sinnum stærra en þeir 20.000 m² sem skilgreindir voru í þarfagreiningunni og því er hér verulegt svigrúm til að staðsetja geðþjónustuna á svæðinu sem gefur ýmis tækifæri á útfærslu. Svæðið er í um 10-20 m hæð yfir sjávarmáli, grasi vaxið með skjólbeltum og trjálundum.

Svæðið afmarkast af Kringlumýrarbraut í vestri, íbúðabyggð við Markarveg og Lautarveg til norðurs, samfélagsþjónustu til norðausturs (leikskóli Fossvogsblettur 2, skammtíamavistun Árland 9 og íbúðakjarni Árland 10), og íbúðabyggð í Lundi í Kópavogi til suðurs. Útivistarsvæði í Fossvogsdal tengist með grænni tengingu sunnan við svæðið en þar er hverfisverndað svæði, og með göngu- og hjólaleið sem liggur í gegn um svæðið á mörkum Fossvogsblettar 1 og leikskólalóðarinnar á Fossvogsbletti 2.

MYND 7. Valkostur F, Fossvogsblettur 1 þar sem í dag er Ræktunarstöð Reykjavíkurborgar.

Starfsemi. Ræktunarstöðin¹ hefur umsjón með ræktun blóma og trjágróðurs fyrir borgarlandið og útivistarsvæði borgarinnar. Í Ræktunarstöðinni er unnið að því að viðhalda íslenskum kvæmum og ræktunaryrkjum og fjölga sem mest efnivið sem hefur aðlagast íslenskum aðstæðum. Einnig eru prófaðar nýjar tegundir og yrki, og þannig reynt að auka fjölbreytni og bæta þann efnivið sem ræktaður er í görðum og útivistarsvæðum borgarinnar. Ræktunin er bæði úti við og inni í gróðurhúsum.

¹ Sjá síðu Reykjavíkurborgar <https://reykjavik.is/ibuar-umhverfi-og-samgongur-umhverfi-og-nattura-hreinsun-og-umhirda/raektunarstodin-i-fossvogi>

MYND 8. Svipmyndir frá Ræktunarstöðinni, úr myndbandi af facebook síðu borgarinnar.

Ræktunarstöðin í Fossvogi á sér langa sögu, allt frá 1930 þegar Skógræktarfélag Íslands hóf starfsemi þar. Skógræktarfélag Reykjavíkur tók við starfsemi stöðvarinnar árið 1946 og hóf plöntusölu og þróaði félagið starfsemi hennar næstu áratugina. Reykjavíkurborg keypti bróðurpartinn af plöntum Fossvogsstöðvarinnar, mestmegnis til gróðursetningar í Heiðmörk, Öskjuhlíð, við Rauðavatn og á Austurheiðum. Rekstur Skógræktarfélags Reykjavíkur og skógræktarstöðvarinnar í Fossvogi voru aðskilin í lok tíunda áratugarins. Stöðin var sameinuð gróðurstöðinni Barra árið 1998 og landið í Fossvogi loks selt Reykjavíkurborg árið 2000. Þar sem Fossvogsstöðin var, er nú Ræktunarstöðin í Fossvogi.

Gróður og fuglalíf. Svæðið er athafnasvæði Ræktunarstöðvar Reykjavíkurborgar þar sem ræktunarreitum er skipt upp með skjólbeltum og trjálundum. Trjágróður er þéttastur í átt að Kringlumýrarbraut, á trjáreit við aðkomu að lóðinni sem kallast Svartiskógur og syðst á svæðinu, þar sem það mætir sveitarfélagamörkum við Kópavog. Sunnan við reitinn, innan lands Kópavogs er Hermannslundur, hverfisverndað svæði við Fossvogslæk, og útivistarsvæði í Fossvogsdal með göngustígum, tjörnum, trjálundum og frísbíggjafelli. Trjálundur á lóð Fossvogsblettis 2A, næst Svartaskógi er hverfisverndaður.

Skógarreiturinn Svartiskógur er afar heillandi þrátt fyrir smæð. Hann var fyrst opnaður árið 1986 og var einnig vígður sem fyrsti grenndarskógurinn árið 2003 fyrir Hvassaleitisskóla. Svæðið er vinsæll náttstaður fugla, svo sem stóra, sem safnast saman í hundradatali í háum grenitrjálum er tekur að rökkva. Árið 2013 voru gerðir hjóla- og göngustígar frá innkeyrslu að ræktunarstöðinni í gegnum Svartaskóg.

Á reitnum vestan Svartaskógar hafa tvö sumarhús verið rifin og í stað þeirra er gert ráð fyrir leikskóla þar austan við Svartaskóg. Stíginn í gegn um svæðið og leikskólalóðina má sjá á [deiliskipulagi](#) fyrir Fossvogsblett 2 og 2A fyrir leikskólalóðina frá 2024.

MYND 9. Hluti af deiliskipulagi fyrir Fossvogsblett 2 og 2A (t.v.) og loftmynd frá 2024 af borgarvefsja.is (t.h.).

Í deiliskipulaginu fyrir Fossvogsblett/leikskólann kemur fram að á síðari hluta 19. aldar hófu bæjaryfirvöld Reykjavíkur að úthluta erfðafestulöndum til að hvetja til aukinnar ræktunar og

mjólkurframleiðslu í nálægð við þéttbýlið. Á millistríðsárunum var fyrstu erfðafestulöndunum úthlutað í Fossvoginum. Á Fossvogsbletti 2, á lóð leikskólans, hóf Hermann Jónasson ráðherra trjárækt. Samkvæmt gróðurúttekt fyrir blettinn felst mest gildi í greninu sem liggur að Svartaskógi og rennur saman við hann, og var það trjásvæði hverfisverndað.

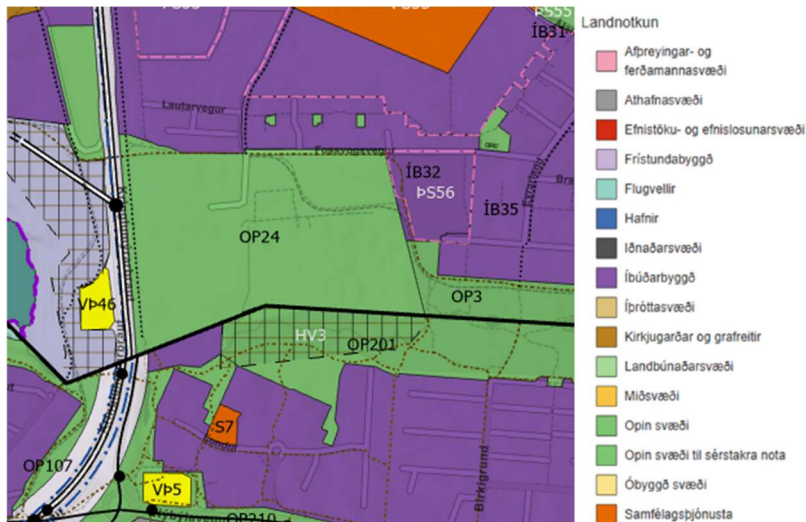
Valkostur F, eða Fossvogsblettur 1 er stórt svæði og stærðar hans vegna væri mögulegt að staðsetja byggingar fyrir Geðþjónustu Landspítalans á mörgum stöðum innan hans. Til að finna þá staði sem koma til greina, innan þessa reits, þyrfti að vinna gróðurúttekt til að meta virði þess gróðurs sem fyrir er á svæðinu. Slík úttekt gæti leitt til tillagna að hverfisvernd á gróðri innan svæðisins, á sama hátt og gróðurúttekt vegna uppbyggingar leikskóla á Fossvogsbletti 2 og 2A leiddi af sér hverfisvernd á gróðri á milli lóðarinnar og Svartaskógar. Gróður hefur þést mikið á síðustu 25 árum eins og sjá má á meðfylgjandi loftmyndum af map.is frá 2000 og 2024.

MYND 10. Loftmynd 2000 og 2024 map.is

Í dag er er svæðið hluti af grænni ásýnd **landslagsins** í Fossvogsdal. Svæðið er að öllu leyti mótað af athöfnum manna en máli skiptir að halda því græna yfirbragði ef farið er í uppbyggingu innan þess. Svæðið er skjólríkt og núverandi skjólbelti hafa þau áhrif að ásýnd svæðisins breytist óverulega, svo lengi sem skjólbeltunum að nálægum svæðum er haldið.

Í **aðalskipulagi** Reykjavíkur 2040 er reiturinn skilgreindur sem OP24 Ræktunarstöð Reykjavíkurborgar Fossvogi, en þar segir að samspil ræktunarstöðvar við nærliggjandi útivistarsvæði verður ákvarðað í deiliskipulagi. Í kafla 4 Samfélagsþjónusta segir að hún geti verið heimil á opnum svæðum (OP) ef gerð er grein fyrir henni í hverfis- og/eða deiliskipulagi. Reiturinn OP24 inniheldur lóðirnar/heimilisföngin Fossvogsblettur 1 og Fossvogsblettur 2, en á síðarnefndu lóðinni er nú fyrirhuguð uppbygging dagvistunar eins og fram kemur hér að framan.

MYND 11. Aðalskipulag Reykjavíkur, skjáskot af aðalskipulagssjá² Skipulagsstofnunar.

Loftslag. Staðsetning gefur ekki kost á því að lágmarka kolefnisspor vegna nýbygginga með því að nýta eldri byggingar og aðra núverandi innviði innan svæðis.

Hér eru nokkrar lykiltölur fyrir valkostinn:

Valkostur F - nokkrar lykiltölur	
Heildarflötur *1	Lóðarstærð fyrir starfsemi *2
99.153 m ²	20.000 m ² (20% heildarflatar)
	30.000 m ² (30% heildarflatar)
Landhæð á bilinu 10-18 m.y.s.	

MYND 12. Lykiltölur fyrir valkost B.

*1 skv. Borgarvefsjá

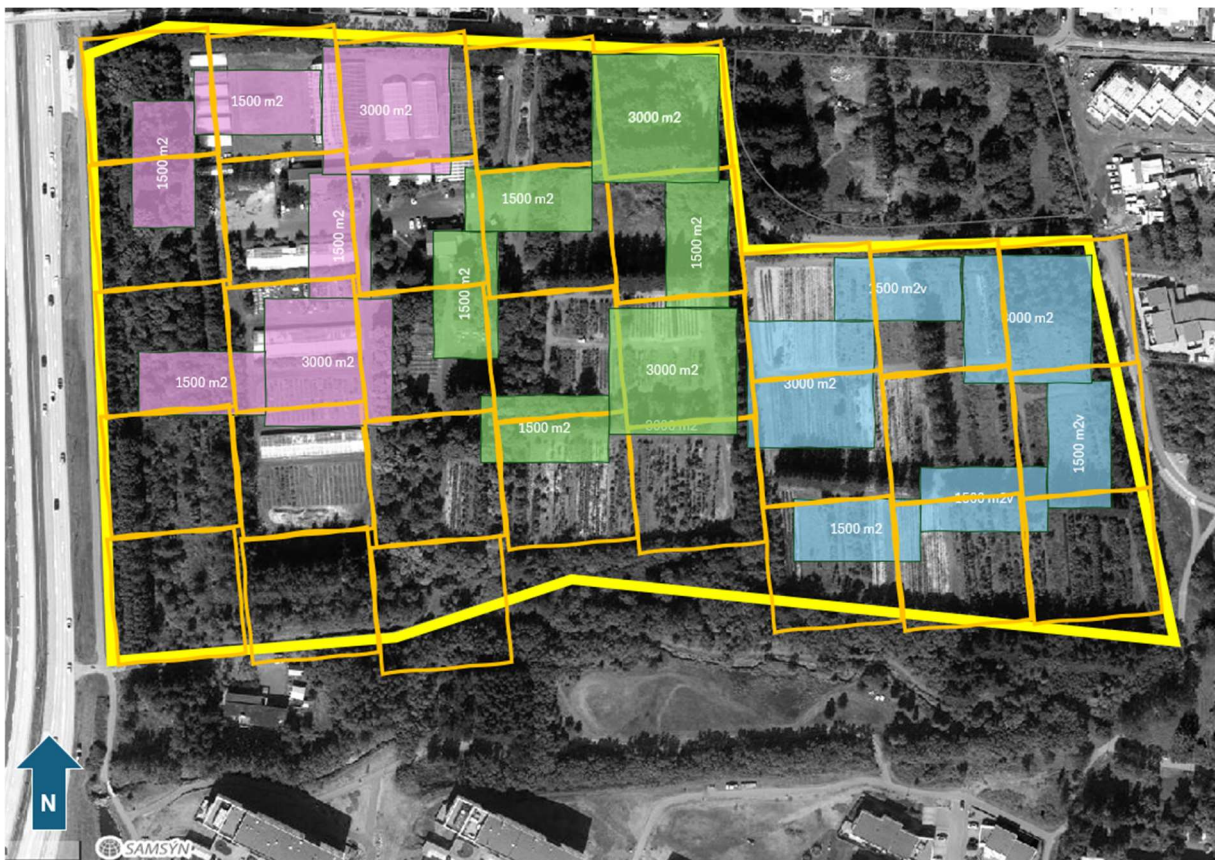
*2 lóðarþörf skv. þarfagreiningu ásamt möguleika á 50% stækkun

² Sjá [aðalskipulagssjá Skipulagsstofnunar](#)

Á mynd 13 er sýnt með táknrænum/skematískum hætti hvernig nýta mætti svæðið til að koma fyrir geðþjónustunni.

Hver appelsínugulur reitur er um 3.000 m² (55 metrar á kant) og rúmast því um 33 slíkir reitir innan gula svæðisins (33 x 3 = 99). Tæplega sjö slíkir reitir samsvara þannig 20.000 m² landrými og tíu reitir eru 30.000 m², sbr. tölur úr þarfagreiningu um stærð lóðar ásamt stækkunarmöguleika.

Ljósbláir, ljósgrænir og bleikir fletir sýna svo þrjú dæmi um hvernig mætti koma fyrir tveimur byggingum með 3.000 m² grunnfleti (fótspori) og fjórum byggingum með 1.500 m² grunnfleti. Miðað við tveggja hæða byggingar að meðaltali samsvarar það 12.000 m² fótspori, eða þeim 24.000 m² gólfleti sem þarfagreiningin gaf til kynna.

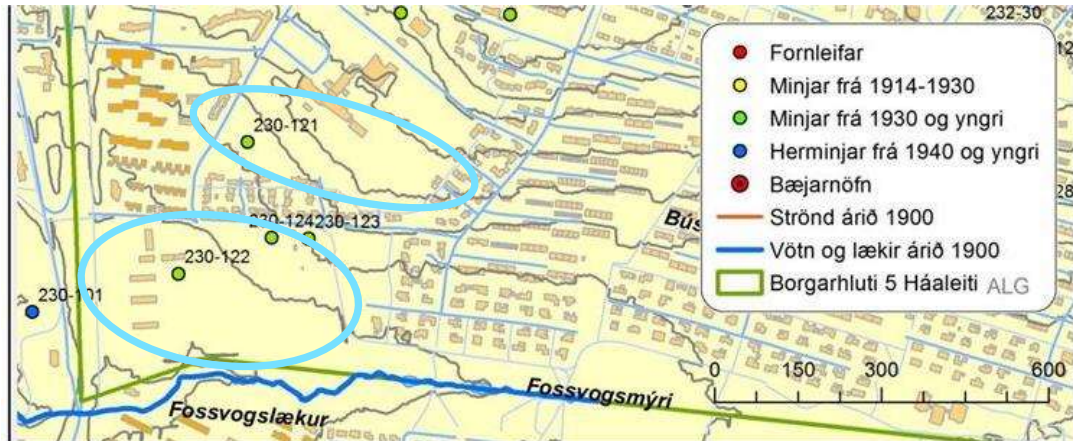

MYND 13. Yfirlitsmynd sem sýnir 3.000 m² stóra reiti jafndreifða um svæðið ásamt þremur tillögum að því hvernig mætti koma fyrir byggingum með 12.000 m² fótspori innan svæðisins eins og lýst er í textanum.

3.3 Menningarminjar

Upplýsingar um minjar voru sóttar í byggðakönnun fyrir Borgarhluta 5 – Háaleiti³ sem unnin var af Minjasafni Reykjavíkur árið 2014 og deiliskipulags Fossvogsblettur 2 og 2A⁴ frá 2024.

Þau hús sem í skráningunni eru skráð minjar eru ekki friðlýst og falla ekki undir lög um menningarminjar (80/2912). Húsin, ásamt gróðri á lóðum þeirra, bera sögu erfðafestulanda í Reykjavík vitni.

MYND 14. Minjar á svæðum sunnan Borgarspítala.

Númer	Sérheiti	Gata/nr.	Hlutverk	Tegund	Aldur	Ástand	Horfin
230-120	Grænahlið, Sogamýrarblettur 47	Furugerði 23	Erfðafestubýli	Íbúðarhús	1949	Ómetið	Nei
230-121	Fossvogsblettur 13	Fossvogsvegur	Erfðafestubýli	Íbúðarhús	1939	Ómetið	Nei
230-122	Fossvogsblettur 1	Fossvogsvegur 2	Erfðafestubýli	Vinnuskáli	1951	Ómetið	Nei
230-123	Fossvogsblettur 2	Fossvogsvegur	Erfðafestubýli	Íbúðarhús	1934	Ómetið	Nei
230-124	Fossvogsblettur 2A	Fossvogsvegur	Erfðafestubýli	Íbúðarhús	1934	Ómetið	Nei

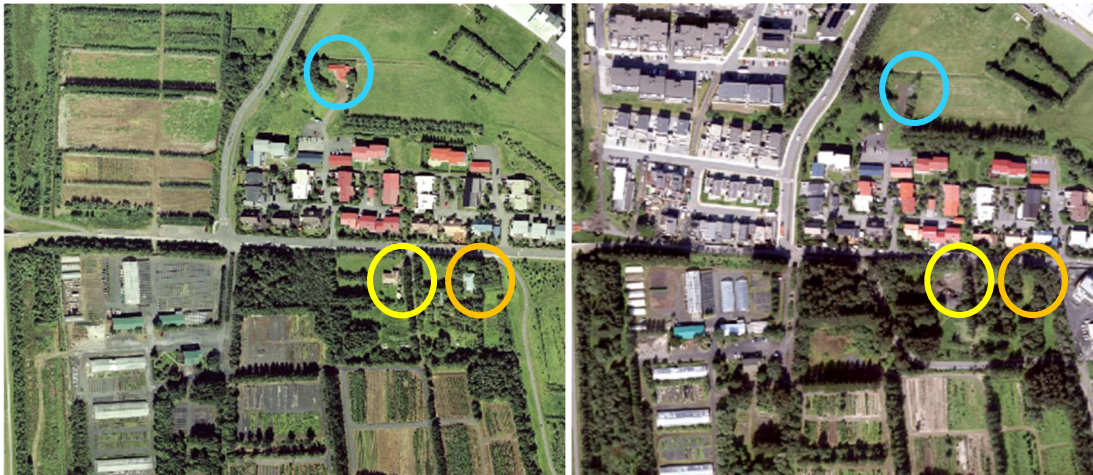
Á svæði valkostar B neðan Borgarspítala var íbúðarhús reist 1939 á Fossvogsbletti 13, skráð nr. 230-121, en það hús hefur nú verið rífið.

Á svæði valkostar F, Fossvogsblettur 1 var skráð íbúðarhús og vinnuskáli frá 1934-1951. Vinnuskálinn (230-122) er í notkun sem hluti af byggingum Ræktunarstöðvar Reykjavíkurborgar og er hann einu skráðu minjarnar sem þarna standa enn.

Íbúðarhús nr. 230-123 og 230-124 á Fossvogsbletti 2 og 2A hafa verið rifin (sjá mynd), en þau eru utan þess svæðis sem er valkostur F.

³ Skýrslan er aðgengileg á vef Borgarsögusafns, [sjá hér](#).

⁴ Sjá deiliskipulag í skipulagssjá [Skipulagsstofnunar hér](#).

MYND 15. Loftmynd frá 2004 til vinstri og 2024 til hægri og hringir utan um þau hús sem hafa verið rifin.

Í deiliskipulagi fyrir Fossvogsblett 2 og 2A er umfjöllun um þau tvö hús sem hafa nú verið rifin. Þar segir:

Húsin hafa hátt menningarsögulegt gildi, en að samnögðum þeim fjórum þáttum sem taka til varðveislumats hafa þau miðlungs varðveislugildi. Ekki er gerð sérstök tillaga um verndun þeirra en bent á að þau eru ásamt nánasta umhverfi sínu og gróðri, vitnisburður um eldri sögu svæðisins sem ástæða væri til að taka tillit til eða minnst á einhvern hátt í framtíðarskipulagi svæðisins, með menningarmerkingum í nánasta umhverfi eða á annan hátt, enda væri það í samræmi við markmið Aðalskipulags Reykjavíkur 2040 um að leitast verði við að minnst sögunnar í skipulagi og hönnun nýrrar byggðar.

3.4 Hljóðvist, loftgæði, skuggavarpi og truflun.

Ekki er talið líklegt að mannvirki og starfsemi Geðþjónustu Landspítalans komi til með að hafa áhrif á **hljóðvist**, **skuggavarpi** eða valdið verulegri **truflun** á þeim valkostum sem eru til skoðunar. Umferð tengd starfseminni er ekki af þeirri stærðargráðu að hún sé líkleg til að hafa áhrif á hljóðvist eða loftmengun. Starfseminni fylgir umferð sem fólk mun verða vart við en ætti ekki að valda verulegri truflun. Skoða þarf aksturstengingu að valkosti innan svæðis F, Fossvogsblettis 1 en aðkoma að svæðinu er í dag eingöngu um aðkomu að Ræktunarstöðinni.

Uppbygging mannvirkja getur haft áhrif á nálæga byggð, m.t.t. **skuggavarps** en með staðsetningu á lóð og útfærslu bygginga má draga úr áhrifum vegna þess. Á svæði B sunnan Borgarspítala er gert ráð fyrir byggð og er sú byggð jafn líkleg eða ólíkleg til að valda skuggavarpi og uppbygging geðþjónustu. Hvort tveggja er háð útfærslu. Á svæði F, Fossvogsbletti 1, er alla jafna nokkur fjarlægð til annarra bygginga sem gætu orðið fyrir áhrifum vegna skuggavarps. Áhrif eru líklega óveruleg.

Hljóðvist. Vegagerðin og Reykjavík hafa kortlagt hljóðstig við stóra vegi. Niðurstöðu kortlagningarinnar má sjá á meðfylgjandi skjáskoti. Viðmiðunarárið er 2017. Í ljósi þeirrar uppbyggingar sem orðið hefur á svæðinu síðustu ár, sbr. mynd 2, þá er mælt með að kortleggja á ný hljóðvist svæðisins sem hér er til umfjöllunar í næstu skrefum undirbúnings og staðarvalsferli.

MYND 16. Hljóðvistarkort Umhverfisstofnunar, viðmiðunarár 2017.⁵

Miðað er við að hávaði frá vegum, við húsvegg fyrir íbúðarhúsnæði á íbúðar-, verslunar-, þjónustu- og miðsvæðum, fari ekki yfir 55-65 dB LAeq24 (meðaltalsgildi hávaða yfir einn sólarhring). Hávaðakortin eru reiknuð m.v. 4 metra hæð og sýna hávaðadreifingu yfir stór svæði. Fyrir mat á hávaða við skipulagsáætlanir og fyrir stakar byggingar skv. reglugerð um hávaða nr. 724/2008 eru aftur á móti notuð nákvæmari hávaðakort fyrir afmörkuð svæði þar sem almennt er miðað við 2 m hæð yfir jörðu og eru ekki hluti af hávaðakortlagningu þessari. Miðað er við að heilbrigðisstofnanir verði ekki fyrir meiri hávaða en Lden 55 dB.

Samkvæmt þessu hávaðakorti var hávaði 2017 milli Lden 55-60 dB á svæðinu neðan Borgarspítala en hluti Fossvogsblettar á lóð Ræktunarstöðvarinnar fer í Lden 55-60 dB. Þar sem mælingarnar eru í 4 metra hæð kunna þær að vera misvísandi fyrir lágreista byggð. Meta þyrfti hávaða með nákvæmari hætti fyrir valkostinn, bæði fyrir framtíðarumferð og með tilliti til þeirra bygginga sem hafa risið á milli Kringlumýrarbrautar og svæðisins, sem geta haft hljóðdempandi áhrif. Þó er ljóst að hljóðvistar- aðstæður eru betri á lóðinni neðan Borgarspítala.

3.5 Samanburður valkosta - aðstæður fyrir starfsemi

Fjarlægð frá LSH Hringbraut og landþörf

Báðir valkostirnir eru í hæfilegri fjarlægð frá Landspítala við Hringbraut og nægilegt svæði er fyrir 20.000 m² lóð með stækkunarmöguleika upp í 30.000 m² lóð.

⁵ Sjá kortlagningu hávaða í þéttbýli 2017 <https://ust.is/hringrasarhagkerfi/hollustuhaettir/havadi-og-hljodvist/havadakort/>, skjáskot af www.vefsja.is.

Útsýni

B sunnan Borgarspítala, Fossvogsblettur 13

Reitur B neðan við Borgarspítala gefur betri kost á útsýni frá nýjum byggingum, en það er þó sagt með fyrirvara um að eftir er að útfæra byggð á svæðinu að öðru leyti. Reiturinn stendur nokkuð hátt í landi og býður upp á langar sjónlengdir til vesturs og austurs, yfir Fossvoginn. Núverandi byggingar og tré við suðurenda reits skerma útsýni, að hluta.

F Lóð Ræktunarstöðvar Reykjavíkurborgar - Fossvogsblettur 1

Takmarkaðir möguleikar eru á útsýni á reitnum þar sem hann stendur lágt í landi og er umlukinn trjám. Mögulegt væri að fá útsýni á efri hæðum bygginga, en þá þurfa byggingar að rísa yfir trjáskjólbelti umhverfis, til að ná útsýni yfir Fossvoginn bæði til vesturs og austurs.

Samgöngur

B sunnan Borgarspítala, Fossvogsblettur 13

Reiturinn býður upp á góðar samgöngutengingar fyrir alla vegfarendahópa. Ekki er þörf fyrir akandi umferð að þvera fjölfarna göngu- og hjólastíga í Fossvogsdal vegna aðkomu að reit B.

F Lóð Ræktunarstöðvar Reykjavíkurborgar - Fossvogsblettur 1

Reiturinn býður upp á góðar samgöngutengingar fyrir alla vegfarendahópa. Til að komast akandi að reitnum þarf að þvera fjölfarinn göngu- og hjólastíg sem liggur um Fossvogsdal. Skoða þarf hvernig best væri að haga aðkomu að starfsemi, en þá skiptir máli hvar innan svæðisins starfsemin væri staðsett.

Aðgengi að grænu umhverfi

B sunnan Borgarspítala, Fossvogsblettur 13

Stutt er í ríkuleg græn svæði. Græn svæði eru í um 300-500 metra fjarlægð frá lóð og góðir göngustígar á milli.

Á núverandi lóð Ræktunarstöðvar Reykjavíkurborgar - Fossvogsbletti 1

Lóð í grænu umhverfi og með gott aðgengi að grænum svæðum. Beint aðgengi að ríkulegum grænum svæðum á Borgarlandinu frá lóð.

Græn svæði innan lóðar

B sunnan Borgarspítala, Fossvogsblettur 13

Svæðið er í dag grasi vaxið og býður upp á möguleika til þess að móta skjólgóð og sólrík græn svæði.

F Lóð Ræktunarstöðvar Reykjavíkurborgar - Fossvogsblettur 1

Ríkuleg skjólgóð svæði eru nú þegar innan lóðar, sbr. núverandi starfsemi ræktunarstöðvar.

Mengun

B sunnan Borgarspítala, Fossvogsblettur 13

Ekki er mikil hætt á hljóðmengun eða loftmengun á svæðinu. Helstu mengunarvaldar er hávaði frá almennt umferð, sjúkrahúsum, þýlum sem eiga erindi á Borgarspítalann og staðkunnugir nefna að þýlur á leið í útsýnisflug frá Reykjavíkflugvelli fari oft yfir dalinn. Ekki er talin veruleg hætt á að loftmengun fari yfir mörk eða skuggavarps gæti á reitnum, en það er þó háð annarri uppbyggingu á reitnum. Svæðið stendur hærra í landi og sólar ætti að gæta þar lengur en niðri í dalnum, þegar sól er lágt á lofti.

F Lóð Ræktunarstöðvar Reykjavíkurborgar - Fossvogsblettur 1

Reiturinn stendur nálægt Kringlumýrarbraut, þar sem töluverð umferð bíla fer um. Líklegt er að nokkur hávaði berist frá götunni og inn á reitinn, sérstaklega á vestanverðum reitnum. Líklegt er nokkurrar hljóðmengunar gæti við vesturenda reitsins en minni við austurenda hans. Þörf er á frekari hljóðvistarútreikningum til þess að meta hversu mikil hljóðmengun er innan reitsins.

Reiturinn stendur lágt í landi. Hætt er við því að loftmengun safnist saman í polla neðst í Fossvogsdalnum og er því hætt á því að loftmengun sé á reitnum. Gera má ráð fyrir því að nokkur mengun berist frá bílum sem aka Kringlumýrarbraut og þarf að gera frekari athuganir á loftmengun á svæðinu til þess að meta áhrif mengunar.

Ef skuggavarps gætir innan reitsins þá er það helst frá nálægum gróðri en tré umhverfis reitinn eru mörg mjög há. Háreistar byggingar standa sunnan við reitinn en þær eru nægilega langt í burtu til að áhrifa gætir ólíklega.

Landnotkun

B sunnan Borgarspítala, Fossvogsblettur 13

Reiturinn er skilgreindur sem íbúðabyggð í gildandi aðalskipulagi ásamt tilheyrandi opinberri grunnþjónustu. Svæðið er ætlað fyrir uppbyggingu. Vinna þarf deiliskipulag.

F Lóð Ræktunarstöðvar Reykjavíkurborgar - Fossvogsblettur 1

Svæði er skilgreint sem opið svæði í gildandi aðalskipulagi og hluti af grænu belt. Samkvæmt aðalskipulagi er samfélagsþjónusta heimil innan opinna svæða ef gerð er grein fyrir henni í hverfisskipulagi eða deiliskipulagi. Vinna þarf deiliskipulag.

4 MAT Á VALKOSTUM

Samanburður valkosta: tafla 2 sýnir samanburð m.t.t. umhverfisþátta en tafla 3 sýnir samanburð m.t.t. aðstæðna fyrir starfsemi geðþjónustu nýsLandspítala.

TAFLA 2. Samanburður valkosta – Áhrif uppbyggingar á umhverfið.

UMHVERFIS-ÞÁTTUR	MATSSPURNINGAR	B - SUNNAN BORGARSPÍTALA		F - FOSSVOGSBLETTUR RÆKTUNARSTÖÐ	
					
Menningar-minjar	Eru sérstæðar fornleifar, búsetu – eða menningarminjar á svæðinu?	Nei. Eitt íbúðarhús frá 1939 var á vestanverðu svæðinu en það var rífið í kring um 2020.		Einn vinnuskáli frá 1951 er á svæðinu en uppbygging geðþjónustu þarf ekki að raska honum, auk þess sem ekki liggur fyrir að vinnuskálinn sé sérstæður eða hafi ríkt varðveislugildi.	
	Getur uppbygging tekið tillit til þeirra minja sem eru á svæðinu?	Engar minjar í hættu		Með staðsetningu bygginga má koma í veg fyrir/draga úr hættu á því að menningarminjar verði fyrir raski.	
Gróðurfar og fuglalíf	Hefur svæðið hátt verndargildi, m.t.t. gróðurfars og fuglalífs?	Nei		Innan lóðar er trjágróður í skjólbeltum og við ytri mörk lóðar sem tengist öðrum gróðri á útivistarsvæði í Fossvogsdal. Til að koma fyrir nýbyggingu getur gróður innan lóðar þurft að víkja. Æskilegt að vinna gróðurúttekt til að meta virði gróðurs sem fyrir er á svæðinu. Áhrif háð útfærslu.	
Landslag og sjónrænir þættir	Mun uppbygging raska óröskuðu svæði?	Nei, yfirborð lands er að öllu leyti mótað af athöfnum manna. Á svæðinu er graslendi og skjólbelti úr trjágróðri.		Nei, yfirborð lands er að öllu leyti mótað af athöfnum manna. Á svæðinu eru byggingar, ræktunarreitir og skjólbelti úr trjágróðri.	

UMHVERFIS- ÞÁTTUR	MATSSPURNINGAR	B - SUNNAN BORGARSPÍTALA		F - FOSSVOGSBLETTUR RÆKTUNARSTÖÐ	
					
	Er gengið á skipulögð græn svæði innan Reykjavíkur og aðgengi íbúa að þeim?	Nei, í skipulagi er gert ráð fyrir byggð á þessum reit.		Já og nei. Svæðið er í dag grænt svæði (OP) í aðalskipulagi Reykjavíkur en samfélagsþjónusta er heimil innan grænna svæða ef gerð er grein fyrir henni í deili- eða hverfisskipulagi. Svæðið er athafnasvæði Ræktunarstöðvar en ekki útivistarsvæði íbúa. Halda má grænu yfirbragði. Áhrif háð útfærslu.	
Hljóðvist, loftgæði, skuggavarp, truflun	Mun hljóðstig/loftgæði fara umfram leyfileg mörk vegna umferðar?	Nei, ekki eru líkur á að umferð vegna nýrrar starfsemi á lóð valdi því að hljóðstig eða loftgæði fari umfram leyfileg mörk.		Nei, ekki eru líkur á að umferð vegna nýrrar starfsemi á lóð valdi því að hljóðstig eða loftgæði fari umfram leyfileg mörk.	
	Hefur uppbygging á lóðinni áhrif á skuggavarp á nálægum lóðum?	Ekki er talið líklegt að mannvirki og starfsemi komi til með að hafa veruleg áhrif á hljóðvist, loftgæði, skuggavarp eða valdið verulegri truflun. Svæðið er nú þegar ætlað fyrir byggð.		Ekki er talið líklegt að mannvirki og starfsemi komi til með að hafa veruleg áhrif á hljóðvist, loftgæði, skuggavarp eða valdið verulegri truflun.	
Samfélag	Gerir kosturinn ráð fyrir þjónustu sem hefur jákvæð áhrif á samfélag?	Já. Brýn þörf er á uppbyggingu nýrrar þjónustu fyrir geðsvið Landspítalans en fyrir liggur að enginn góður kostur er fyrir þá þjónustu á lóð Landspítalans við Hringbraut.		Já. Brýn þörf er á uppbyggingu nýrrar þjónustu fyrir geðsvið Landspítalans en fyrir liggur að enginn góður kostur er fyrir þá þjónustu á lóð Landspítalans við Hringbraut.	
Loftslag	Gefur staðsetning kostsins færi á lágmörkun á kolefnisspori vegna nýbygginga?	Nei, kosturinn felur í sér nýbyggingar og enga nýtingu á eldri byggingum. Tækifæri til að lágmarka kolefnisspor við nýbyggingu eru þó enn til staðar.		Nei, kosturinn felur í sér nýbyggingar og enga nýtingu á eldri byggingum. Tækifæri til að lágmarka kolefnisspor við nýbyggingu eru þó enn til staðar.	

TAFLA 3. Samanburður valkosta – Aðstæður fyrir starfsemi.

UMHVERFIS-ÞÁTTUR	MATSSPURNINGAR	B - SUNNAN BORGARSPÍTALA		F - FOSSVOGSBLETTUR RÆKTUNARSTÖÐ	
					
Fjarlægð frá LSH Hringbraut	Er svæðið innan 5 km fjarlægðar frá LSH Hringbraut og þá um leið viðunandi marka?	Já, <5 km loftlína frá LSH Hringbraut og um 3 km aksturleið.		Já, <5 km loftlína frá LSH Hringbraut og um 3 km aksturleið.	
Landþörf	Er möguleiki á nægilega stórra lóð fyrir starfseminna eða 20.000 m ² lóð?	Pláss fyrir 20.000 fm lóð, en einnig rými til stækkunar upp í 30.000 fm.		Pláss fyrir 20.000 fm lóð, en einnig rými til stækkunar upp í 30.000 fm.	
	Er hægt að komast af með minni lóð en 20.000 m ² ?	Nei.		Nei.	
Útsýni	Býður lóð upp á tækifæri á útsýni t.a.m. yfir Fossvog og/eða græn svæði?	Já, lóðin stendur hátt í landi og veitir tækifæri á útsýni yfir Fossvog. Hús og tré við reitinn skerma útsýni á hluta lóðar. Háð útfærslu.		Reiturinn býður upp á takmarkaða möguleika á útsýni. Mögulegt að ná útsýni frá efri hæðum bygginga. Útsýni yrði innan lóðar á græn svæði.	
Samgöngur	Eru góðar tengingar fyrir gangandi, hjólandi, almenningssamgöngur og akandi?	Já.		Já.	
Aðgengi að grænu umhverfi	Er aðgengi að grænum svæðum í nágrenni lóðar til útivistar og næringar?	Aðgengi að ríkulegum grænum svæðum á Borgarlandinu eftir stígum í 300-500 metra fjarlægð frá lóð.		Já, uppbygging á lóð í grænu umhverfi og með gott aðgengi að grænum svæðum. Beint aðgengi að ríkulegum grænum svæðum.	
Græn svæði innan lóðar	Eru möguleikar á mótun grænna svæða innan lóðar með möguleika á sól og skjóli?	Möguleiki á skjólgóðum og sólríkum svæðum innan lóðar.		Ríkuleg skjólgóð svæði eru nú þegar innan lóðar.	

UMHVERFIS- ÞÁTTUR	MATSSPURNINGAR	B - SUNNAN BORGARSPÍTALA		F - FOSSVOGSBLETTUR RÆKTUNARSTÖÐ	
					
Mengun	Eru aðstæður á svæðinu ákjósanlegar m.t.t. hljóðvistar?	Samkvæmt kortlagningu umferðarhávaða Umhverfisstofnunar (UST) frá 2017 ⁶ þá er Lden dB(A) innan við 60 sem er innan heilsuverndarmarka.		Samkvæmt kortlagningu umferðarhávaða UST frá 2017 þá er Lden dB(A) 60-70 á vesturhluta lóðarinnar sem getur valdið truflun fyrir starfsemi.	Samkvæmt kortlagningu umferðarhávaða UST frá 2017 þá er Lden dB(A) 60 á austurhluta lóðar.
	Er hætta á loftmengun á svæðinu?	Nei		Mengunarpollar geta myndast í botni Fossvogsdals í stillum og haft áhrif á aðstæður til útivistar. Þörf er á frekari athugunum.	
	Eru aðstæður á svæðinu ákjósanlegar m.t.t. birtuskilyrða?	Já		Gróður, landhæð og byggð sunnan við reitinn getur valdið skuggavarp, sér í lagi þegar sól er lágt á lofti.	
	Þarf að breyta aðalskipulagi?	Já. Er íbúðabyggð í gildandi aðalskipulagi ásamt tilheyrandi grunnþjónustu. Er ætlað til uppbyggingar.		Nei. Samkvæmt aðalskipulagi er samfélagsþjónusta heimil innan opinna svæða ef gerð er grein fyrir henni í hverfisskipulagi eða deiliskipulagi.	

⁶ Sjá hávaðakort á vef Umhverfisstofnunar <https://ust.is/hringrasarhagkerfi/hollustuhaettir/havadi-og-hljodvist/havadakort/>

GEÐÞJÓNUSTA LSH NÝBYGGING

Forathugun

September 2024

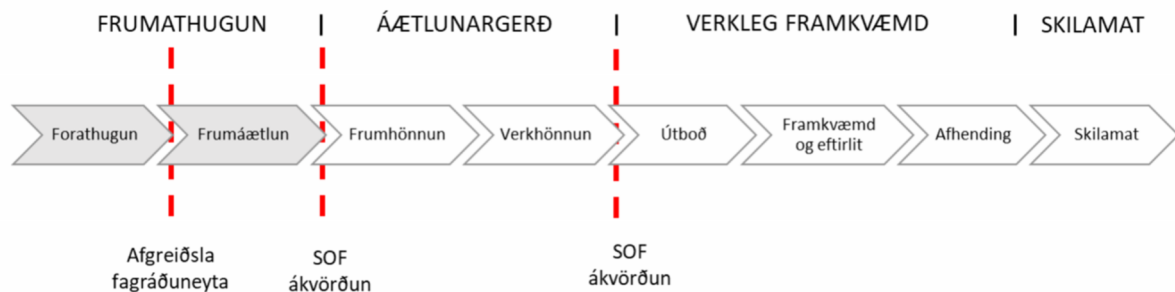
Contents

1	Inngangur	2
2	Lýsing verkefnis	3
2.1	Forsaga	3
2.2	Verkefnið	3
2.3	Markmið verkefnis.....	3
3	Hagsmunaaðilar	4
4	Þarfagreining og húsrýmisáætlun	5
5	Skoðun lausna	6
5.1	Almennt	6
5.2	Valkostur 0 – Óbreytt staða - Geðdeild á Kleppi og við Hringbraut	6
5.3	Valkostur 1 – Hringbrautarlóð	7
5.4	Valkostur 2 - Utan Hringbrautarlóðar, minna en 5 km. frá Hringbraut	7
5.5	Valkostur 3 - Utan Hringbrautarlóðar, meira en 5 km. frá Hringbraut.....	8
6	Stofn- og rekstrarkostnaður	10
6.1	Stofnkostnaður	10
6.2	Fjármálaútreikningar	11
6.3	Kostnaðargreining valkosta	12
6.4	Greiðsluáætlun	13
7	Mat á hagkvæmni lausna	13
8	Niðurstaða.....	14
9	Fylgiskjöl.....	14

1 Inngangur

Frumathugun samanstendur af tveimur meginþáttum; forathugun og frumáætlun. Forathugun er fyrri hluti frumathugunar og jafnframt fyrsti áfangi í ferli opinberra framkvæmda. Í forathugun er verkefninu lýst, hagsmunaaðilar skilgreindir, þarfagreining gerð, valkostir skoðaðir, mat lagt á stofn- og rekstrarkostnað ásamt gæða- og áhættuþáttum. Niðurstaða forathugunnar felur í sér tillögu að skoða ákveðinn valkost betur í frumáætlun, sem er seinni hluti frumathugunar. Í frumáætlun eru settar fram forsendur varðandi gerð og gæði mannvirkis (efnisval, byggingaraðferðir), frumupprættir, tíma- og kostnaðaráætlun.

Myndin hér að neðan, sýnir ferli opinberra framkvæmda. Þegar forathugun liggur fyrir er hún tekin til umfjöllunar viðkomandi fagráðuneyta sem ákveða hvort heimild verði veitt til að vinna frumáætlun. Tilgangur frumáætlunar er að greina og skilgreina nánar valkost sem valinn var í forathugun. Þegar frumáætlun er lokið er frumathugun skilað til viðkomandi fagráðuneyta sem fjalla um niðurstöðu hennar og ákveða hvort óskað verði eftir heimild til áætlunargerðar. Fjármála- og efnahagsráðuneytið veitir að því loknu heimild að fenginni umsögn Framkvæmdasýslu ríkisins og umfjöllun Samstarfsnefndar um opinberar framkvæmdir (SOF).

Hér er um að ræða forathugun vegna nýs húsnæðis fyrir geðþjónustu Landspítala.

Geðþjónusta Landspítala er nú staðsett á eftirfarandi stöðum í Reykjavík.

- Hringbrautarlóð Landspítala, hús 3. Legudeildir, dagþjónusta og bráðadeild.
- Kleppur. Legudeildir, dag- og göngudeildarþjónusta og réttargeðdeild.
- Laugarásvegur. Legudeild og dagdeildarþjónusta.
- Dalbraut. Barna- og unglingageðdeild.

2 Lýsing verkefnis

2.1 Forsaga

Húsnæðismál geðþjónustu Landspítalans hafa lengi verið til umræðu. Í dag er meginhluti starfseminnar staðsettur annars vegar á Kleppi og hins vegar í byggingu 3 á Hringbrautarlóð Landspítala. Skoðun NLSH á húsnæði geðþjónustunnar árið 2021 leiddi í ljós að húsnæðið er í slæmu tæknilegu ásigkomulagi og hentar starfseminni þar að auki illa. Ekki þykir mögulegt að breyta húsnæðinu þannig að það henti starfseminni vel.

Á fundi um 2. áfanga uppbyggingar húsnæðis fyrir Landspítala þann 21.04.2023 tilkynnti heilbrigðisráðherra að nýbygging fyrir geðþjónustu spítalans yrði hluti af 2. áfanga. Í minnisblaði frá stýrihóp um skipulag framkvæmda við Landspítala og önnur sérhæfð sjúkrahús dagsett 12.12.2023 fer stýrihópurinn fram á það við NLSH að ráðist verði í gerð frumathugunar vegna húsnæðis geðþjónustu Landspítala og sérstök áhersla lögð á það að flýta gerð hennar sökum bágborins ástands húsnæðisins.

2.2 Verkefnið

Verkefnið felur í sér gerð ítarlegrar þarfagreiningar fyrir geðsvið Landspítala ásamt greiningu á því hvar starfseminni er best fyrir komið. Í forathugun verða aðrir þættir skoðaðir líkt og verklagsreglur um tilhögun frumathugunar, áætlunargerðar og verklegra framkvæmda við opinberar framkvæmdir tilgreina. Stýrihópur um skipulag framkvæmda við Landspítala og önnur sérhæfð sjúkrahús setur fram forsendur fyrir vinnuna í minnisblaði dagsett 03.10.23 en þar er kveðið á um að gengið skuli út frá forsendum sem settar eru fram í skýrslu McKinsey árið 2021. McKinsey telur að með sérstökum aðgerðum innan og utan Landspítala sé á árinu 2040 þörf fyrir 122 sjúkrarúm í geðþjónustu Landspítala og að komur á göngudeildir geðþjónustu spítalans verði 42.000.

Verkefnið nær ekki til barna- og unglingageðdeildar spítalans enda fyrirhugað að sú þjónusta verði áfram rekin við Dalbraut í nýuppgerðu húsnæði.

2.3 Markmið verkefnis

Markmið verkefnisins er að geðþjónusta Landspítalans fái húsnæði sem hentar starfsfólki, sjúklingum og aðstandendum.

3 Hagsmunaaðilar

Þegar svo umfangsmikið verkefni er sett af stað sem nýbygging fyrir geðþjónustu Landspítalans er, þá er mikilvægt að hagaðilar séu fengnir að borðinu og þeir eftir atvikum upplýstir eða haft við þá samráð.

Hagsmunaaðilagreining er m.a. gerð til að ná utan um helstu áhersluatriði sem geta haft áhrif á þróun og niðurstöðu verkefnisins og til að styrkja samstarf og samvinnu aðila á undirbúnings skeiði.

Tafla hér að neðan sýnir helstu hagsmunaaðila verkefnisins, hlutverk, væntingar, áhuga og áhrif þeirra varðandi framgang þess. Hagsmunaaðilar eru metnir annars vegar út frá áhuga þeirra á verkefninu og hins vegar áhrifum á skalanum 1-5. Þær tölur eru margfaldaðar saman og reiknuð einkunn sem endurspeglar mikilvægi hagsmunaaðilans fyrir framgang verkefnisins. Þeir aðilar sem fá 25 í einkunn hafa ráðandi eða mest áhrif á verkefnið. Þeir sem fá 15-20 geta haft töluverð áhrif á framgang verkefnisins. Þeir sem fá lægri einkunn hafa minni áhrif. Þá er gerð greining á væntingum mikilvægustu hagsmunaaðilanna til verkefnisins og hvernig hægt er að mæta þeim.

Hagsmunaaðili	Hlutverk	Væntingar	Áhugi	Áhrif	Einkunn	Aðgerðir
Heilbrigðisráðuneyti (Geðráð)	Verkefniseigandi	Að meginmarkmið um húsnæði sem henti þjónustunni náist.	5	5	25	Upplýsa Geðráð um framgang verkefnisins á öllum stigum.
Fjármálaráðuneyti	Fjárveiting/eigandi	Að verkefnið sé unnið innan þeirra fjárheimilda sem veittar eru í verkefnið hverju sinni	1	5	5	Vanda til við áætlanagerð og rýni á áætlunum.
LSH	Samráðsaðili við þarfagreiningu og hönnun	Að meginmarkmið um húsnæði sem henti þjónustunni náist.	5	4	20	Undirbúa og viðhafa víðtækt samráð í undirbúnings- og hönnunarfasa verkefnisins
Sjúklingar og aðstandendur	Samráðsaðili við þarfagreiningu og hönnun	Að meginmarkmið um húsnæði sem henti þjónustunni náist.	5	4	20	Undirbúa og viðhafa víðtækt samráð í undirbúnings- og hönnunarfasa verkefnisins

4 Þarfagreining og húsrýmisáætlun

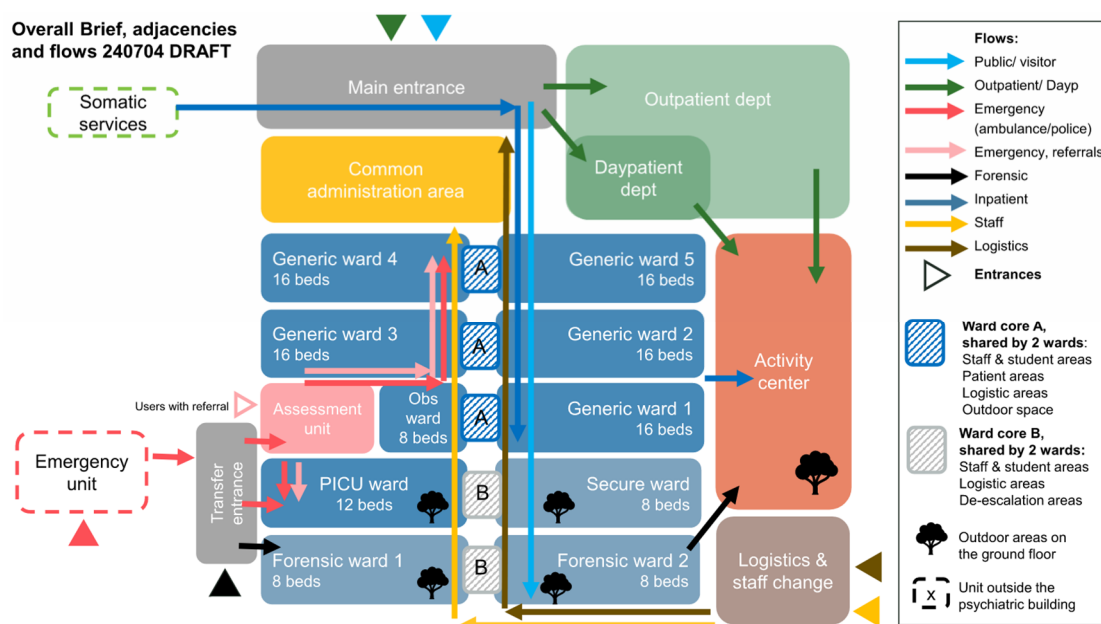
Mikil uppbygging fyrir geðþjónustu hefur verið undanfarin ár á Norðurlöndunum. Nokkrir af hagaðilum í verkefninu hafa farið og skoðað nýja eða nýlega spítala í Danmörku þar sem uppbygging hefur verið mikil. Þekking hönnuða á Norðurlöndum á stefnum og straumum er eftirsóknarverð og ákvað NLSH að fá til liðs við verkefnið reynslumikla hönnuði í hönnun spítala fyrir geðþjónustu.

Úr varð að arkitektastofan White arkitekter frá Svíþjóð var fengin til að starfa með verkefnisteyminu að gerð þarfagreiningar og húsrýmisáætlunar en sú stofa hefur hannað marga spítala m.a. geðspítalana í Aabenraa, Boraas og Skövde. Stofan vann einnig að gerð þarfagreiningar fyrir einhver þessara verkefna og hefur því víðtæka reynslu á þessu sviði.

Unnið var þétt með hagaðilum að gerð þarfagreiningar í mars til júní 2024. Haldnar voru tvær vinnustofur, sú fyrri fór fram dagana 21.og 22. mars þar sem unnið var að því að skapa sameiginlega sýn á verkefnið ásamt því að vinna tengslarit fyrir starfsemina og koma mikilvægum upplýsingum á framfæri og ræða forsendur.

Tengslarit fyrir starfsemina var unnið eftir samtal á vinnustofunni en tengslaritið hefur áhrif á húsrýmisáætlunina.

Myndin hér að neðan sýnir tengslarit fyrir nýtt húsnæði geðþjónustu Landspítala.

Seinni vinnustofan var haldin dagana 25.og 26. júní en þar var farið yfir húsrýmisáætlun sem White arkitektar unnu í kjölfar fyrri vinnustofu.

Niðurstaða húsrýmisáætlunar er 12.000 m² nettó húsrými fyrir starfsemina. Í sambærilegum verkefnum er margföldunarstuðull til þess að fá heildarstærð húsnæðisins að meðtöldum göngum, tæknirúmum og almennum svæðum á bilinu 1,8-2,2. Ef miðað er við margföldunarstuðul 2,0 er húsrýmisþörfin í heild um 24.000m².

5 Skoðun lausna

5.1 Almenn

Eitt stærsta viðfangsefnið þegar skoðað er hvernig á að leysa þarfir geðþjónustunnar er staðsetning þjónustunnar. Líkt og áður hefur komið fram er stærsti hluti þjónustunnar nú staðsettur húsnæði við Hringbraut og á Kleppi.

Í verkefnislýsingu samþykkt af stjórn NLSH og stýrihóp um skipulag framkvæmda við Landspítala og önnur sérhæfð sjúkrahús var ákveðið að eftirfarandi valkostir yrðu skoðaðir og greindir:

V0 Óbreytt staða – Geðdeild á Kleppi og við Hringbraut

V1 Hringbrautarlóð

V2 Utan Hringbrautarlóðar, minna en 5 km. frá Hringbraut

V3 Utan Hringbrautarlóðar, meira en 5 km. frá Hringbraut

Almennt er talinn vera kostur að uppbygging geðþjónustu eigi sér stað í nálægð við vefræna heilbrigðisþjónustu. Ef horft er til nágrannalanda okkar er það oftast en ekki að spítalar fyrir geðþjónustu séu byggðir í nálægð við vefræna spítala en undantekning á þessu eru réttargeðdeildir sem oftast eru sérstakir spítalar, enda starfsemin að mörgu leyti frábrugðin þeirri sem á sér stað á almennum geðdeildum.

Flestir hallast að því að umhverfi geti spilað stórt hlutverk í betrun sjúklinga sem dvelja á geðdeildum. Því er geðþjónusta oftast en ekki byggð upp þar sem nægt landrými er til staðar og sjúklingar hafa greitt aðgengi að náttúru.

5.2 Valkostur 0 – Óbreytt staða - Geðdeild á Kleppi og við Hringbraut

Þegar horft er til heildarskoðunar á húsnæði Landspítala sem NLSH vann árið 2021 kemur í ljós að húsnæði geðþjónustunnar kemur hvað verst út úr öllum þáttum. Húsnæðið er í slæmu ásigkomulagi, hentar illa fyrir starfseminu og erfitt að gera umbætur þannig að það fari betur um starfseminu. Starfsfólki líður illa í húsnæðinu og umhverfið er óhentugt fyrir skjólstæðinga og sjúklinga.

Niðurstöður ástandskoðunar:

	m2	Þak	Útveggir	Gluggar og hurðir	Löftkerfislöft	Útveggir að innanverðu	Milliveggir	Gólf/Gólfefni	Innihurðir og búnaður	Badherbergi	Rakaskemmdir	Brunavarnir	Frárennsli	Neysluvatnslagnir	Hítalagnir	Raflagnir	Löftæstikerfi	Lyftur
HB Geðdeildarbygging	7.565	1	2	2	1	2	1	2	2	2	2	3	2	2	2	1	3	1
Kleppur-B álma	2.182	2	2	2	1	2	2	3	2	1	3	3	3	2	2	3	2	1
Kleppur-C álma	1.036	2	1	2	1	1	1	1	2	3	2	3	2	2	2	3	2	

Niðurstöður úr hentugleikaskoðun:

Bygging		Stærð m ²	Mikilvægi nálægðar við aðra starfsemi LSH	Samvirkni með annarri starfsemi LSH	Aðkoma	Almenningsgangur	Innra skipulag	Öryggi	Einangrun sjúklinga	Einkarými sjúklinga	Nýting húsnæðis	Umhverfi	Upplifun starfsmanna
Kleppslóð	Legudeildir og göngu/dagdeildir	10.180											
Geðdeild Hringbraut		7.565											

Til útskýringar merkir rauður litur að staðan sé mjög slæm og þarfnast tafarlausrá úrbóta.

Ekki er talið að breytingar á núverandi húsnæði hafi þau áhrif að hægt verði að leysa þarfir þjónustunnar í uppgerðu húsnæði. Gera má ráð fyrir að kostnaður yrði ekki minni en við nýbyggingu og að ekki væri hægt að ná fram þeim gæðum sem sóst er eftir.

5.3 Valkostur 1 – Hringbrautarlóð

Líkt og áður hefur komið fram fer stór hluti starfsemi geðþjónustunnar fram á Hringbraut. Margir kostir fylgja því að staðsetja þjónustuna á Hringbraut og algengast er að spítalar fyrir geðþjónustu séu staðsettir í nálægð við vefræna heilbrigðisþjónustu.

Helst má nefna eftirfarandi eiginleika sem kosti við staðsetningu á Hringbraut:

- Samnýting á starfsfólki – Vikulega eru um 15 ECT meðferðir sem krefjast svæfingar sjúklinga með tilheyrandi sérhæfðu starfsfólki.
- Samnýting á innviðum – Verði byggt á Hringbrautarlóðinni má samnýta innviði líkt og mötuneyti og vörumóttöku.
- Dregið úr fordómum til geðsjúkdóma – Ein helsta ástæða þess að núverandi bygging var byggð við Hringbraut var að það myndi ala á fordómum í garð geðsjúkra að aðskilja þá frá sjúklingum með líkamleg mein.

Deiliskipulag á Hringbrautarlóðinni gerir ekki ráð fyrir nýbyggingu fyrir geðþjónustuna. Pláss á lóðinni er takmörkuð auðlind og taka þarf ákvörðun um það hvernig á að forgangsraða inn á lóðina, þ.e. á að vera pláss til að útvíkka frekar vefræna spítalaþjónustu eða á að reisa nýbyggingu fyrir geðþjónustu á lóðinni. Nú er í gangi vinna við endurskoðun 2.áfanga í uppbyggingu húsnæðis fyrir Landspítala og þar er skoðað hverjir eru möguleikar lóðarinnar til að taka við byggingarmagni. Uppbygging á húsnæði fyrir geðþjónustuna á Hringbrautarlóðinni verður tímafrekari þar sem ýmislegt þarf fyrst að framkvæma áður en hægt er að hefja byggingu nýs húsnæðis fyrir geðþjónustuna. Einnig er ólíklegt að endurnýting eldri bygginga feli í sér jafn góða lausn og ef allt húsnæði er byggt nýtt frá grunni.

Í nýlegum verkefnum á Norðurlöndum hefur áhersla verið á að sjúklingar, bæði á legudeildum og dagdeildum hafi greitt aðgengi að aðlaðandi útisvæðum. Því hefur tilhneigingin verið sú að reisa lágreistar byggingar með mikið fótspor (footprint). Flókið gæti reynst að reisa slíka byggingu á Hringbrautarlóðinni og möguleikar til frekari stækkunar á þjónustunni gætu verið rýrir

5.4 Valkostur 2 - Utan Hringbrautarlóðar, minna en 5 km. frá Hringbraut

Ef ákveðið verður að byggja aðstöðuna upp utan Hringbrautarlóðarinnar getur það verið kostur að uppbyggingin eigi sér stað sem næst lóðinni þar sem geðsviðið þarf að sækja þjónustu hjá vefrænni starfsemi t.a.m. vegna ECT meðferðar. Bráðamóttakan er einnig staðsett á Hringbraut og því hagræði að þjónustan verði byggð upp sem styst frá vefrænni lækniþjónustu.

Erfitt gæti reynast að finna lóð nálægt Hringbrautarlóðinni af þeirri stærð sem nauðsynlegt þykir til að byggja nýjan spítala fyrir geðþjónustuna. Það verður líka áskorun að útbúa umhverfi þannig að það verði aðlaðandi enda lögð áhersla á það að sjúklingar hafi aðgang að náttúru og heilandi umhverfi.

Helst kæmi til skoðunar að byggja starfsemina upp á reit Umferðamiðstöðvarinnar, vestan við Hringbrautarlóðina. Annar kostur væri að byggja upp á núverandi lóð við Landspítala í Fossvogi.

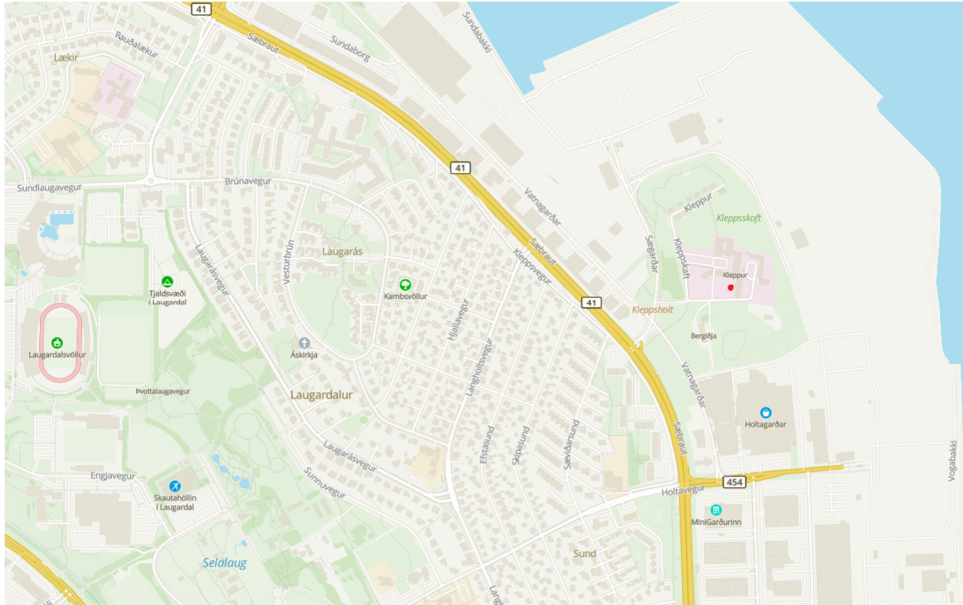
Ljóst er að eigi að byggja starfsemina upp á þessum reitum þarf að nást viðtæk sátt um það bæði við Reykjavíkurborg og aðra hagaðila verkefnisins.

5.5 Valkostur 3 - Utan Hringbrautarlóðar, meira en 5 km. frá Hringbraut

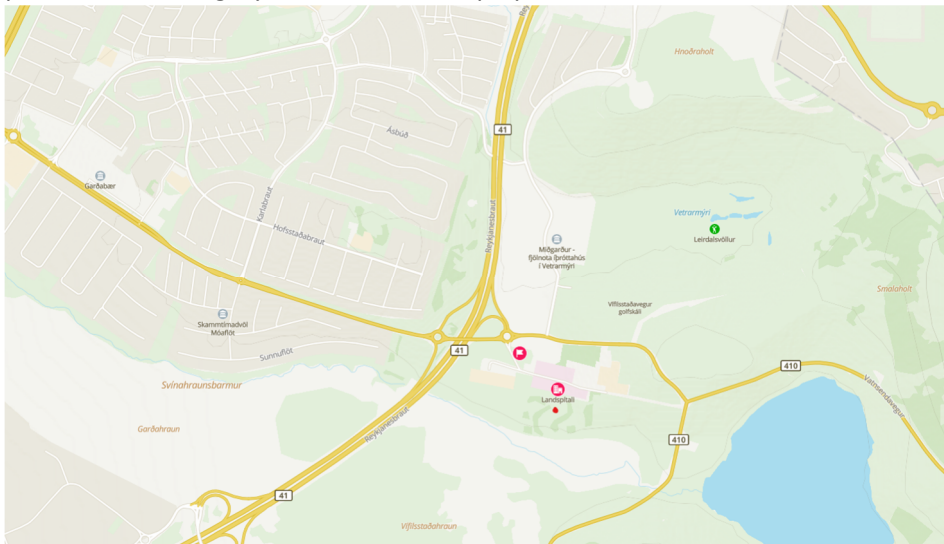
Ef ákveðið er að byggja þjónustuna upp lengra en 5km frá Hringbraut þar sem meginþorri klínískrar starfsemi fer fram þarf að huga vel að fyrirkomulagi sjúklingaflutninga enda verður bráðamóttaka geðþjónustunnar staðsett í nýrri bráðamóttöku við Hringbraut.

Kostir þess að flytja starfsemina frá Hringbrautarsvæðinu eru þeir að hægt væri að beina sjónum að lóðum sem bjóða upp á aðlaðandi umhverfi þar sem sjúklingar hefðu greitt aðgengi að fallegum útisvæðum en uppbygging samskonar starfsemi í nágrannalöndum okkar fer að jafnaði fram í slíku umhverfi. Ýmsir kostir eru í stöðunni varðandi lóðir.

- Kleppur – Svæðið undir Kleppsspítala er nokkuð stórt og mögulega væri hægt að nýta eldri byggingar að einhverju leyti við uppbygginguna. Ókostur er að fyrirhugað er að byggja nýja björgunarmiðstöð í næsta nágrenni og þung flutningastarfsemi er einnig í nálægð við lóðina.

- Víðisstaðir – Víðisstaðaspítali er í fallegu umhverfi og þar væri hugsanlega hægt að byggja upp þjónustuna til framtíðar. Ekki er þó líklegt að hægt væri að nota eldra húsnæði þar sem það er ekki hentugt fyrir slíka starfsemi þó það sé ekki útilokað.

Aðrir kostir hafa einnig verið nefndir í þessu samhengi, svo sem Reykjalundur og Keldnaholt.

Mun fleiri kostir ættu að vera í stöðunni verði þessi valkostur fyrir valinu. Ljóst er að eigi að byggja starfseminu upp á ofanefndum reitum eða öðrum sambærilegum þarf að nást viðtæk sátt um það bæði við viðkomandi sveitarfélag og aðra hagaðila verkefnisins.

6 Stofn- og rekstrarkostnaður

6.1 Stofnkostnaður

Reiknaður stofnkostnaður fyrir byggingu húss fyrir geðþjónustuna er á þessu stigi sá sami óháð staðsetningu. Reikna má með að einhver samnýting húsnæðis verði og einhver notkun á eldra húsnæði sem þarf að endurbyggja ef staðsetning er á Hringbrautarlóðinni. Hins vegar má reikna með að framkvæmdakostnaður geti verið hærri vegna aðstæðna á lóðinni. Engin leið er að áætla þennan mismun í kostnaði á þessu stigi.

Stofnkostnaður húsnæðis fyrir geðþjónustuna er áætlaður sambærilegur og stofnkostnaður endurhæfingardeildarinnar á Grensá sí pr. m². Stofnkostnaður við endurhæfingardeildina er 926 þ.kr./m². Búnaðarkaup á Grensá sí eru áætluð 75 þ.kr./m², þ.e. sá hluti sem kaupa þarf inn og er miðað við að 75% af búnaði verði keypt inn en 25% af búnaði komi frá núverandi starfsemi. Í áætlun fyrir hús geðþjónustunnar er miðað við sama kostnað vegna búnaðar eða 75 þ.kr./m². Allar upphæðir eru með virðisaukaskatti.

Hús geðþjónustunnar er samkvæmt húsrýmisáætlun 24.000 m² og stofnkostnaður hússins því áætlaður 22,2 ma.kr. Stofnkostnaður búnaðar er áætlaður 1,8 ma.kr.

Framkvæmdatími er áætlaður 5 ár.

6.2 Fjármálaútreikningar

Fjármálaútreikningur er gerður samkvæmt hefðbundinni og viðurkenndri aðferðafræði. Stíllt er upp rekstrarlíkani, sjóðstreymi og núvirði.

- Reiknað er á verðlagi í júlí 2024, byggingarvísitala 120,3 stig.
- Veginn fjármagnskostnaður er ákveðinn 2%.
- Bókhaldsleg árleg afskrift er 2% eða 50 ár.
- Undirbúnings- og framkvæmdatími er fimm ár.
- Áætluð árleg hækkun byggingarvísitölu:
 - 2025 5,5%
 - 2026 4,5%
 - 2027- 4,2%
- Rekstrarkostnaður í leiguverði er áætlaður 2,6% á ári miðað við stofnkostnað. Stærsti hluti rekstrarkostnaðar liggur í fasteignaskatti og öðrum opinberum gjöldum ásamt almennu viðhaldi. Þessi hluti rekstrarkostnaðar kemur inn í útreikning leiguverðs.
- Til viðbótar við leigukostnað eða húsaleigu bætist daglegur rekstrarkostnaður, þ.e. rafmagn, hiti, kalt vatn, þrif, tryggingar, sorphirða, snjómokstur, umhirða lóðar o.fl. Sá kostnaður er áætlaður allt að 750 krónur á fermetra á mánuði.
- Reiknaður er núvirtur húsnæðiskostnaður yfir 25 ára tímabil. Ástæðan er sú að í fasteignaverkefnum hins opinbera er í samanburði m.a. horft til núvirts kostnaðar yfir 25 ára tímabil.

6.3 Kostnaðargreining valkosta

Kostnaðargreining fyrir valkosti V1-3.

Valkostagreining Verðlag í júlí 2024		V0: Óbreytt ástand Á ekki við	V1-V3: Nýbygging
Fermetrar	m2		24.000
Framkvæmdatími	ár		5 ár
Framkvæmdatími	ár		2025-2029
Eignarhald hins opinbera			Já
Óvissa í stofnk áætlun, flokkur 5	%		50/-20%
Stofnkostnaður fyrir fjárm.k.	Millj.		22.200
Fjármagnskostnaður á framkvæmdatíma	Millj.		1.079
Samt stofnkostnaður með fjárm. K	Millj.		23.279
Búnaður	Millj.		1.800
Vísitöluhækkun á framkv. tíma	Millj.		4.098
Samtals	Millj.		
Stofnkostnaður á ferm fyrir fjárm.k.	þús kr/m2		926
Reiknuð húsaleiga á fermetra á mánuði	kr/m2/mán		4.674
Annar rek.k. húsnæðis á mánuði (#)	kr/m2/mán		750
Samt húsal. og rekstur á mánuði	kr/m2/mán		5.424
Samta. húsal. á ári	Millj.		1.346
Samt annar rekstur á ári	Millj.		216
Samt húsal. og rekstur á ári	Millj.		1.562
Samt húsal. og rekstur á mánuði	Millj.		130
Reiknuð arðsemi IRR	%		2,00%
Samtals húsal. og rekstur í 25 ár	Millj.		39.052
Samt. kostn. 25 ár núv. mv. 2% FK	Millj.		30.497
Samtals húsal. og rekstur í 50 ár	Millj.		78.104
Samt. kostn. 50 ár núv. mv. 2% FK	Millj.		49.086

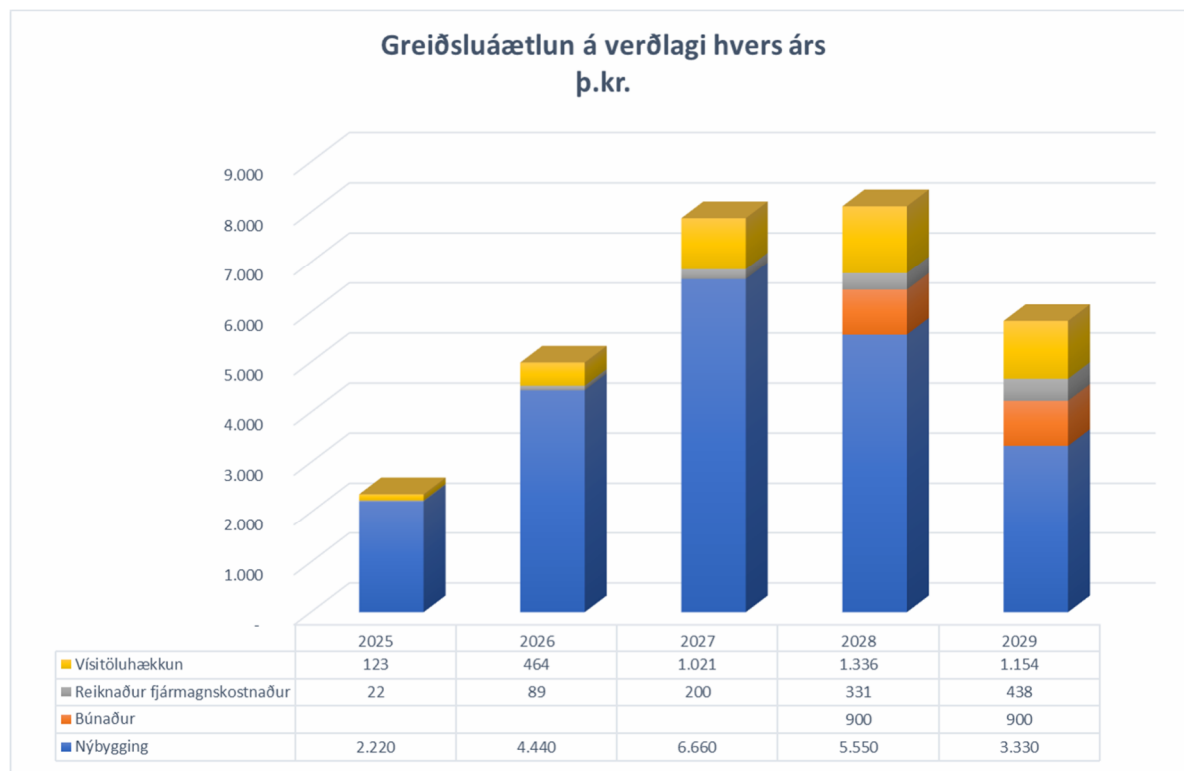
Valkostagreining - fjármálaútreikningar

Kostnaðargreiningin er miðuð við framkvæmdir á árunum 2025-2029. Ef framkvæmdin verður á öðrum árum þarf að leiðrétta m.t.t. vísitölu.

Taflan sýnir nánar áætlaða húsaleigu í valkostum V1-V3, alls 4.674 krónur á fermetra á mánuði. Við bætist daglegur rekstrarkostnaður um 750 krónur á fermetra á mánuði og samtaltalan verður þá 5.424 krónur á fermetra á mánuði. Eins og áður segir er engin leið á þessu stigi að áætla mismunandi stofnkostnað fyrir valkosti staðsetningarinnar. Niðurstaða fjármálaútreiknings er til viðmiðunar og gefur vísbendingu um endanlega ákvörðun húsaleigu.

6.4 Greiðsluáætlun

Stíllt er upp framkvæmda- og greiðsluáætlun fyrir valkosti V1-V3, þar sem tekin eru inn áhrif áætlaðra verðlagsbreytinga. Síðar verður gerð nákvæm áætlun fyrir hvern mánuð, ársfjórðung og ár. Ætla má að framkvæmdir í mánuði verði reikningsfærðar í næsta mánuði og greiddar í þeim þriðja, þannig að hliðrun frá framkvæmd yfir í greiðslur verði um þrír mánuðir. Gert er ráð fyrir að verkefnið standi yfir í fimm ár. Ákvörðun liggur ekki fyrir um það hvenær verkefnið hefst.

Greiðsluáætlun verðlagi hvers árs						
	2025	2026	2027	2028	2029	Alls
Áætlun b-vísitala	126,9	132,6	138,2	144,0	150,1	
Samtals	2.365,5	4.992,9	7.880,4	8.116,9	5.822,0	29.177,8

Greiðsluáætlun á verðlagi hvers árs

Greiðsluáætlun er miðuð við framkvæmdir á árunum 2025-2029. Ef framkvæmdin verður á öðrum árum þarf að leiðrétta m.t.t. vísitölu.

7 Mat á hagkvæmni lausna

Valkostur 0 sem er óbreytt ástand er útilokaður þar sem hann uppfyllir ekki kröfur um fjölda rúma og aðstaðan uppfyllir ekki kröfur.

Erfitt er að greina mismun í hagkvæmni valkosta 1 - 3 án þess að ákveðin staðsetning sé til skoðunar. Stofnkostnaður húsnæðis og búnaðar verður að öllum líkindum áþekkur eða 24 milljarðar kr. Staðsetningu á Hringbraut eins og í V1 fylgja ákveðnir kostir svo sem nálægð við vefræna þjónustu og bráðamóttökuna. Staðsetning utan Hringbrautar eins og í V1-2 geta fylgt kostir en háðir staðsetningu lóðar svo sem nálægð við náttúru og hugsanlega meiri möguleikar til stækkunar síðar meir. Eins má nefna að uppbygging utan Hringbrautar ætti að geta orðið að veruleika fyrr en ef byggja á upp á Hringbraut.

8 Niðurstaða

Helstu niðurstöður þessarar forathugunar eru að sé litið til ástands, staðsetningar og stærðar núverandi húsnæðis geðþjónustunnar sé full þörf er á uppbyggingu nýs húsnæðis fyrir geðþjónustu Landspítala.

Byggt á ítarlegri þarfagreiningu og húsrýmisáætlun White arkitekta þarf húsnæðið að vera um 24.000 m² að stærð.

Áætlaður stofnkostnaður fyrir fjármagnsliði er 22,2 milljarðar kr. Kostnaður við búnaðarkaup er áætlaður 1,8 milljarðar kr.

Næsta skref í verkefninu er að ákveða staðsetningu lóðar fyrir geðþjónustuna og að því loknu að vinna áfram að frumáætlun á þeim grunni sem þessi forathugunarskýrsla er.

9 Fylgiskjöl

Húsrýmisáætlun, excel skjal.

Reykjavíkurborg
Einar Þorsteinsson, borgarstjóri
einar.thorsteinsson@reykjavik.is

Reykjavík 25. nóvember 2024

Málefni: Nýtt húsnæði fyrir geðþjónustu Landspítala

Í framhaldi af fundum fulltrúa stýrihóps um skipulag framkvæmda við Landspítala og önnur sérhæfð sjúkrahús og Reykjavíkurborgar, ásamt fulltrúm Nýs Landspítala ohf. (NLSH) á umliðnu ári þá, síðast þann 21. nóvember s.l., er hér með óskað eftir að lóðarmál er varða uppbyggingu á nýju húsnæði fyrir geðþjónustu Landspítala verði tekin til umfjöllunar og afgreiðslu hjá Reykjavíkurborg.

Á áðurnefndum fundi ofangreindra aðila þann 21. nóvember s.l. kom fram að forathugun um nýtt húsnæði fyrir geðþjónustu Landspítala, sbr. lög nr. 84/2001 um opinberar framkvæmdir, hafi lokið á haustmánuðum s.l. Ennfremur að niðurstöður forathugunarinnar hafi verið til umfjöllunar hjá stýrihópnum og heilbrigðisráðuneytinu. Hafi heilbrigðisráðherra afgreitt (fyrir hönd fagráðuneytisins, sbr. feril laganna) erindi stýrihópsins þann 24. október s.l. Sameiginleg tillaga og valkostur liggi því fyrir af hálfu beggja aðila.

Hafa ber í huga að á fundi borgarráðs þann 21. september 2023 var samþykkt tillaga borgarstjóra um að umhverfis- og skipulagssviði verði falið að hefja undirbúning að endurskoðun deiliskipulags annars áfanga nýs Landspítala og finna framtíðarhúsnæði geðþjónustu Landspítala stað. Í samræmi við erindisbréf dags. 2. október 2023, hefur starfshópur Reykjavíkurborgar verið þátttakandi í hvoru tveggja skipulagsrýni á uppbyggingu framtíðaráfanga við Hringbraut, en einnig forathugun um nýtt húsnæði fyrir geðþjónustu.

Þá hafa aðrir hagaðilar s.s. Landspítali, Geðráð og Geðhjálp tekið þátt í, með samráði, vinnu NLSH vegna gerðar á forathuginni, líkt og lögin gera ráð fyrir. Forsendur um þarfir hins nýja húsnæðis byggja á greiningu unna fyrir heilbrigðisráðuneytið frá desember 2021 (skýrsla McKinsey), sem stýrihópurinn endurmat og staðfesti áður en vinnan hófst.

Eins og greint hefur verið frá er tillaga um staðsetningu sú að nýtt húsnæði fyrir geðþjónustu, nýbygging sem byggir á nútímakröfum sem til meðferðarþjónustu á geðsviði eru gerðar, sé innan við 5 km. frá starfsemissvæði Landspítala við Hringbraut og ekki á lóð Landspítala við Hringbraut.

Áætlað er að byggingin verði um 24.000 m² að flatarmáli og að þörf sé fyrir lóðarstærð um eða yfir 20.000 m². Rétt er að hafa í huga að þessar stærðir eru gróflega metnar á þessu stigi málsins.

Í ljósi þessa er því óskað formlega eftir samstarfi við Reykjavíkurborg um yfirferð á þeim lóðum og landi innan Reykjavíkurborgar sem uppfylla þær kröfur sem hafa verið settar vegna uppbyggingarinnar. Bent hefur verið á tvo kosti við Landspítalann í Fossvogi, sem sérstaklega er óskað eftir að horft verði til, þ.e. annars vegar á lóð Fossvogsspítala og hins vegar á lóð Reykjavíkurborgar við skógræktarstöðina neðar í Fossvogi, „gróðrarstöðin“.

Stýrihópurinn telur afar mikilvægt að Reykjavíkurborg vinni fljótt og vel að yfirferð og greiningu þessa verkefnis um lóðamál og skipulagssvæði sem uppfylla þær forsendur sem lagðar eru til grundvallar. Stýrihópurinn og NLSH bjóða fram aðstoð sína við þá vinnu. Eftir að val á lóð liggur fyrir og ákvörðun er tekin um að hefja deiliskipulagsgerð þá mun NLSH, strax í kjölfarið, ljúka við frumáætlun, sbr. umrædd lög, og leitað verður heimildar að nýju til að bjóða út hönnunarþjónustu með það að markmiði að framkvæmdir hefjist í kjölfarið.

Undirbúnings-, skipulags-, hönnunar- og framkvæmdatími er áætlaður um 5 ár og eru markmiðin að húsnæðið verði tekið í notkun 2029. Ljóst er að engan tíma má missa í öllum verkefnisáföngum. Mikilvægt er því sem fyrsta skref að það náist sátt um lóðarval og uppbyggingaráform, afgreiðslu og samþykkt deiliskipulags. Það skref er fyrst og fremst stigið og varðað af Reykjavíkurborg.

Virðingarfyllt,
f.h. stýrihópsins

Ásgeir Margeirsson, formaður

Afrit: Heilbrigðisráðherra, Willum Þór Þórsson

NLSH, Finnur Árnason, stjórnarformaður